

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024.

Tartalom

I. A MŰKÖDÉS KERETEI.....	4
II. AZ INTÉZMÉNY	5
1. Tárgyi feltételek.....	6
2. Személyi feltételek	6
3. Tanulóink.....	7
4. Külső partnerek.....	8
4.1. Tanulóink családi, társadalmi háttere	8
4.2. Az intézmény külső kapcsolatai	9
III. NEVELÉSI PROGRAM	10
1. Munkarend.....	10
2. Tanulószoba.....	10
3. Napközi.....	10
4. Délutáni elfoglaltságok.....	10
5. Az iskola képzési rendje	11
5.1. A képzési idő, képzés jellemzői, a felvétel és átvétel rendje	11
5.2. Osztályba sorolás, csoportba sorolás és csoportképzés	12
5.3. A képzés szakaszai	12
6. Pedagógiai alapelveink	13
7. A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai.....	13
8. Az iskola cél-és feladatrendszere.....	15
8.1. Feladatok	15
8.2. Célok.....	16
8.3. Iskolánk pedagógusai által alkalmazott direkt és indirekt nevelési eljárások.....	16
8.4. A célok teljesülésének feltételei	17
8.5. Pedagógiai eszközök.....	17
9. A személyiségfejlesztés	17
10. A közösségfejlesztés.....	18
11. Hagyományok.....	19
12. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	25
13. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	31
14. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	34
15. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere.....	34
15.1. A pedagógusok ellenőrzése, értékelése	34
16. A szülők, tanulók, pedagógusok és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	38

17. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje:.....	40
18. Egészségnevelési program.....	40
19. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	50
20. Drogstratégia	51
21. Környezeti nevelési program.....	53
21.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok.....	54
21.2. Konkrét célok és feladatok	56
21.3. Az iskolai környezet	56
III. HELYI TANTERV	59
1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	65
2. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabálya.....	66
4. Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei:.....	67
5. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	67
5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása .	69
6. Kulcskompetenciák fejlesztése	70
6.1. Kommunikációs kompetenciák: idegennyelvi és anyanyelvi kompetencia.....	70
6.2. Digitális kompetencia fejlesztése	73
6.3. Matematikai és gondolkodási kompetenciák fejlesztése	75
6.4. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák	76
6.5. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái.....	77
6.6. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák	77
7. A mindennapos iskolai testedzés rendszere iskolánkban	84
7.1. A tanulói tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	87
8. Az otthoni /napközis/ tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai:.....	92
9. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	92
10. AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI.....	93
10.1. Az értelmi fogyatékos tanulók.....	93
10.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése	93
IV. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK ...	97
V. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	99

I. A MŰKÖDÉS KERETEI

A helyi sajátosságokat figyelembe véve, az iskola hagyományainak és pedagógiai gyakorlatának megfelelően készült pedagógiai programunk, alkalmazkodva az aktuális feladatokhoz kihívásokhoz és jövőbeli céljainkhoz.

Törvényi háttér:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, amely meghatározza a köznevelési intézmény működésének alapfogalmait, feltételeit, kereteit.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktató intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 15/1998. NM rendelet
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2023. évi LII. tv. a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023., 402/2023., 403/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a Púétv. végrehajtásáról

Intézményünk székhelye és tagintézménye is nyolc évfolyamos általános iskolaként működik, beiskolázási körzetünkben élő gyermekek oktatása a fő feladatunk. A városunkban élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete nagyon eltérő, ezért nevelő-oktató munkánk során megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló gyermekek és tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséggondozást is.

Pedagógusaink törekszenek segíteni a hátrányokkal érkező tanulók sikeres továbbtanulását, a mindennapi munkába beépíteni a differenciált felzárkóztatás és a tehetséggondozás feladatait megvalósító nevelő-oktató tevékenységet.

II. AZ INTÉZMÉNY

- **A köznevelési intézmény hivatalos neve:** Mindszenti Általános Iskola

Az intézmény címe:

6630 Mindszent, Szabadság tér 2-3.

OM azonosító: 029687

Intézményi egységkód: 003

Szervezeti egység kód: CB0901

Fenntartó neve és székhelye:

Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ, 6800 Hódmezővásárhely, Andrassy út 28.

Típusa: általános iskola

Évfolyamok száma: 1-8. évfolyam

Felvehető maximális tanulólétszám: 448 fő

Alaptevékenység: Köznevelési alapeladatok: általános iskolai nevelés-oktatás: alsó tagozat, felső tagozat

- **A köznevelési intézmény hivatalos neve:** Mindszenti Általános Iskola Dózsa-Telepi Tagintézménye

A tagintézmény címe:

6630 Mindszent, Iskola utca 72-76.

OM azonosító: 029687

Intézményi egységkód: 002

Szervezeti egység kód: CB0902

Fenntartó neve és székhelye:

Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ, 6800 Hódmezővásárhely, Andrassy út 28.

Típusa: általános iskola

Évfolyamok száma: 1-8. évfolyam

Felvehető maximális tanulólétszám:
250 fő

Alaptevékenység: Köznevelési alapeladatok: általános iskolai nevelés-oktatás: alsó tagozat, felső tagozat

1. Tárgyi feltételek

A székhely iskola épülete ódon, műemlékjellegű. Az épületek 1904-1905 között épültek, az évszázados múlt során többször korszerűsítették, alakították, bővítették az igényeknek és a kor elvárásainak megfelelően. Az épületegyüttes kihasználtsága ideális, csakúgy, mint a közel száz évvel ezelőtt létesített, és ugyancsak többször bővített tagintézményé.

A mindkét feladatellátási hely rendelkezik a szükséges számú tanterem mellett informatika teremmel és könyvtárral. A székhely intézmény tornaszobával és a városi sportcsarnok igénybevételével, a tagintézmény a tornaterem használatával biztosítja a mindennapos testnevelés oktatását.

A tantermek rendelkeznek okostáblákkal vagy kivetítőkkal, több interaktív panel is szolgálja a korszerű oktatást, a tagintézmény pedig rendelkezik okostanteremmel, mely biztosítja számos szaktantárgy változatos oktatását. A tanulói laptopok mellett számos táblagép és okos eszköz is a diákok rendelkezésére áll.

Iskolai könyvtárunk több ezer kötetes állománnyal büszkélkedik, mindkét intézményegységben biztosított azok tanulói elérése. A kölcsönzési lehetőség mellett a könyvtári foglalkozások, órák is lehetőséget nyújtanak pedagógusainknak az olvasóvá nevelésre.

2. Személyi feltételek

A nevelő-oktató munka ellátásához a személyi feltételek adottak. A mindenkori vezetés figyelemmel kíséri a pedagógus létszám és összetétel alakulását, a tanéveket, ennek megfelelően tervezi, a szakos ellátottságot biztosítja.

A tantestületünk tagjai rendszeresen részt vesznek továbbképzéseken (differenciáló módszerek, kooperatív tanulásszervezés, tanulási technikák, tevékenységközpontú nevelés, stb). A kor elvárásainak megfelelően képesek és elhivatottak az IKT eszközök használatára, módszertani eszköztáruk ezen a területen is folyamatos fejlesztést kap. Pedagógusaink keresik és kihasználják az önképzési lehetőségeket, a jógyakorlatok átadására pedig a kollegialitás, a jó munkahelyi légkör ösztönzi a nevelőket. A kompetenciák fejlesztése érdekében végzett munka során a problémamegoldó gondolkodás, a logikai gondolkodás, a kritikai gondolkodás, analízis, szintetizálás képességének fejlesztése elemi fontosságú.

Pedagógusaink ismerik és alkalmazzák az egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott módszereket, eszközöket, eljárásokat. Tudatosan fejlesztik a gyermekek társas kapcsolatait, valamint a család és az iskola közötti kommunikációt. A családot, mint

partnert bevonják a gyermekekkel kapcsolatos iskolai döntésekbe, így a szülők partnerek lesznek a nevelési folyamatban.

Az innovatív pedagógiai eszközök, a legújabb módszertani eljárások elsajátítása, tanórai alkalmazása a tantestület egészére vonatkozó elvárás.

Az intézmény vezetésének célja, hogy iskolánk, mint munkahely nyugodt légkört biztosítson minden dolgozója számára, egymás munkáját tisztelve és megbecsülve lehetőséget teremtsen a szakmai együttműködés minden formájára. Fontos, hogy a dolgozói közösség egészét érintő intézményi döntéseknél minden érdekelt álláspontja meghallgatásra kerüljön, és mindig az iskola egészének legkedvezőbb eredmény szülessen.

Nélkülözhetetlen a megfelelő kommunikációs csatornák kiépítése és fenntartásam mind a dolgozók, mind a tanulók és a családok tekintetében: a vezetők mindenkor elérhetők, az egymás közötti szélesebb körű információcserére pedig számos platformon, változatos formában biztosítja a lehetőséget intézményünk. Az élénk iskolai élet megvalósítására törekvő tantestület fenntartása, segítése és ösztönzése, mint élő szervezet működtetése a dolgozók összeségének feladata.

3. Tanulóink

A mindennapi tevékenységeink során arra törekszünk, hogy diákjaink szívesen járjanak iskolába, hogy a közösség aktív részesei legyenek. Legyenek segítőkészek és elfogadók egymással. A kommunikációjuk legyen nyílt és bátor, véleményüket őszintén foglalmazzák meg, a helyzetnek megfelelő hangnemben és tisztelettel.

Arra törekszünk, hogy konstruktív ötleteiket, javaslatukat megvalósítsák, az iskola és egymás értékeire vigyázzanak, a szabályokat betartását, betartatását pedig ők maguk is tartásuk fontosnak. Ismerjék jogukat és kötelességeiket, vállalják felelőséget tetteikért!

Feladatunk a motiválás: tanulmányi munkájukban kitartásra neveljük gyermekeinket. Szívesen vesznek részt iskolai programokban játszani, mozogni, de otthoni életrendjük, szokásaik, időbeosztásuk sokszor kialakulatlan, rendszertelen, egészségtelen, ezért az egészségnevelést is beépítjük a napi cselekvéseinkbe.

Diákjaink társkapcsolataiban meghatározó a barátság és a segítőkészség, de iskolásaink körében is jelen van a korunkra jellemző az agresszivitás, szóhasználatukban a trágárság is, ennek visszaszorítása közös feladatunk. Sajnos tapasztaljuk közöttük az egyéni szociális és társadalmi eltérések miatti megkülönböztetést is.

Tendencia, hogy évről évre növekszik a magatartási-, beilleszkedési-, tanulási zavarokkal küzdők száma, ők fokozott megértést, elfogadást és törődést kívánnak a pedagógusoktól és társaktól egyaránt. A sajátos nevelési igényű, tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarokkal intézményünkbe lépő gyermekeknek fokozott és

többszínű pedagógiai segítségre, fejlesztésre van szükségük, ezért szakszerű fejlesztésben részesülnek. E segítséget erősíti a kis létszámú csoportokban, vagy egyénileg történő fejlesztés.

Nagy hangsúlyt fektetünk a tehetséggondozásra, hiszen vannak tanulócsoporthatárainkban olyan tehetséges, jó képességű gyerekek is, akik eredményesen képviselik intézményünket a különböző megmérettetéseken, a tanulmányi és sportversenyeken, ezzel egyszerre segítik saját előre haladásukat, és öregbítik iskolánk hírnevét.

Esélyegyenőségi szempontjaink szerint intézményünk minden gyermek számára megfelelő pedagógiai feltételeket teremt képességei kibontakoztatásához, integrált oktatásszervezési keretek között folyik a nevelőoktatómunka, amely biztosítja, hogy intézményünk minden szolgáltatása az összes gyermek számára elérhető. A gyermekek fejlődésének nyomon követésére épülő fejlesztés folyik, és a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésében elért eredmények mérése alapján történik az intézményi munka hatékonyságának megítélése.

A jogszabályoknak megfelelően az osztályok kialakításánál arra törekszünk, hogy eltérő szociális és kulturális, valamint eltérő tanulási képességű gyermekek kerüljenek egy tanulócsoporthatárba, erősítve ezzel az integrációt, a heterogén összetételt.

A lemorzsolódás megelőzésére intézményünk középiskolára felkészítő programot működtet, törekedve az évfolyamvesztés nélküli továbbhaladásra, arra, hogy minél több diákunk a számára megfelelő életpályát és ideális körülményeket biztosító középiskolában folytathassa tanulmányait. Törekszünk a magas arányú iskolai hiányzások mérséklésére, és az országos kompetenciaméréseken elért eredmény fokozatos javítására.

4. Külső partnerek

4.1. Tanulóink családi, társadalmi háttere

Diákjaink változatos családi, szociális, kulturális és anyagi háttérrel rendelkeznek, a családok életkörülményei az iskolában is éreztetik hatásukat. A változó családi és társadalmi környezet egyaránt jellemző a magyar és az etnikai kisebbséghez tartozó családokra. Az osztályokon belül mind a tehetséges tanulók mind a speciális felzárkóztatásra szoruló tanulók igényeinek eleget kell tenni, illetve a jobb anyagi körülmények és a szegénységi szint alatt élő tanulók elvárásainak is meg kell felelni. Fontos a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrálása.

4.2. Az intézmény külső kapcsolatai

Alapvető fontosságú, hogy az intézmény szoros kapcsolatot ápoljon a fenntartójával, hiszen a szakmai irányítás nyújtotta segítség az origó az iskola működésében.

A tanulási problémákkal, magatartási zavarokkal, küzdő, pszichológusi vagy logopédiai ellátásra szoruló gyermekeink számára a pedagógiai szakszolgálatok nyújtanak segítséget, a fejlesztő munkához pontos, precíz szakvéleményt adnak.

A város óvodáival aktív munkakapcsolatot ápolunk. Az óvodások és szüleik számára is szervezünk programokat – nyitottá téve az iskolát (Liba-nap, óvoda-iskola átmenetet segítő foglalkozások az iskolában, nyílt tanítási napok, iskolanyitogató stb.)

Diákjaink zenei műveltségének fejlesztésére a hódmezővásárhelyi Péczely Attila Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kihelyezett tagozatai (szolfézs, furulya, fuvola, zongora, ütős hangszerek) működik intézményünkben. Alsó tagozaton a tánc oktatását is bevezettük, a SZILVER Alapfokú Művészeti Iskola működik intézményünkben.

Iskolánk egyedi profiljához tartozik a sikeres pályaválasztást segítő program, melynek keretében a megye, és több megyén kívüli középiskolával sikeres együttműködést alakítottunk ki, az általuk szervezett rendezvényekre ellátogatunk, s meghívjuk iskolánkba a középiskola képviselőit is egy „Pályaválasztási Börze”-re, akik a felmerülő szülői és tanulói kérdésekre válaszolnak.

Hagyományosan jó a kapcsolatunk a Keller Lajos Városi Könyvtár és Kulturális Központ munkatársaival, rendszeres ifjúsági programjukkal szolgálják gyermekeink művelődését, szórakozását, rendezvényeik rendszeres látogatói vagyunk.

Partnereink, a mentális és testi egészséget segítő szervezetek, az iskolaorvosi, fogorvosi és védőnői szolgálat és a családsegítő szolgálattal szinte napi kapcsolatban állnak velünk, közös céljaink elérésében rendszeresen segítjük egymást.

A nyilvánosságot biztosítandó: rendezvényeinkről, eredményeinkről a helyi média (TV, rádió, újságok, internetes közösségi felületek) rendszeresen beszámolnak.

Részt veszünk a Lázár Ervin Program (LEP) rendezvényein, és a Határtalanul programban.

III. NEVELÉSI PROGRAM

1. Munkarend

Az adott tanév rendjét a mindenkor hatályos jogszabály szerint alakítjuk ki, az intézmény működésének belső rendjét a nevelőtestület által megalkotott és elfogadott munkaterv rögzíti. A tanév előkészítésére augusztus utolsó hetében, ill. a tanévnyitó értekezleten kerül sor.

Az iskola reggeli ügyeletet szervez 7.00 órától, a tagintézményben 7.15-től. A tanítás 7.45 órakor kezdődik. A intézményi rend szabályait a házirend tartalmazza. A délutáni foglalkozások fő szabály szerint 16 óráig tartanak, továbbá 18.00 óráig gondoskodunk a tanulók felügyeletéről.

Az iskolai szorgalmi év szeptember elsejétől június közepéig tart, az aktuális tanév rendjéről szóló rendelet alapján. Az első félév január közepéig tart, melyet félévi nevelőtestületi értekezlettel zárunk. A tanév utolsó hetében év végi nevelőtestületi értekezletet tartunk (osztályozó értekezlet). Az éves intézményi munkát a tanévzáró értekezleten értékeljük.

Az iskola 4 tanítás nélküli munkanapjának a felhasználásáról a vezetőség és a DÖK javaslata alapján a nevelőtestület dönt.

2. Tanulószo

Az 5-8. osztályokban tanulószo működik 12.30 órától 15.30 óráig.

A tízórai elfogyasztása az 1. és 2. szünetben történik az iskola ebédlőjében, az ebédeltetés folyamatosan zajlik 11.35 – 13.30 óra között a nevelők vezetésével.

3. Napközi

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően - ha a szülők igénylik -, az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4. évfolyamon napközi működik. A székhely intézményben évfolyamonként minimum egy-egy csoport, a tagintézményben 1-2. évfolyamon illetve 3-4. évfolyamon összevontan egy-egy csoportot szervezünk, létszámtól függően.

Az önálló tanulás megvalósítása tanítói irányítással történik.

4. Délutáni elfoglaltságok

A székhelyen és tagintézményében összesen két, több mint ötezer kötetes könyvtár működik, mely tanítási időben a diákok és a pedagógusok rendelkezésére áll. Kölcsönzés a könyvtáros által megadott időpontban zajlik minden nap. A könyvtár lehetőséget biztosít könyvtári órák megvalósítására is.

Szülői igények felmérése alapján a tanulók hittan vagy etika órán vesznek részt.

A Péczely Attila Művészeti Oktatási Intézmény kihelyezett furulya, fuvola, zongora, ütős hangszerek, színjáték tagozatot működtet iskolánkban, ahol a hangszeres oktatás mellett szolfézsoktatást is kapnak a tanulók. A SZILVER Alapfokú Művészeti Iskola kihelyezett társastánc-oktatást végez.

A tanórán kívüli foglalkozások szakkörök, tehetséggondozások és felzárkóztató foglalkozások formájában valósulnak meg. Iskolánkban szakköri keretek között zajlik az angol nyelv oktatása, a kórus foglalkozások, a KEVE program bevezetése, valamint a Zöldőr program, alsó tagozaton. A délutáni sportfoglalkozásokon és egyéb tehetséggondozó órákon versenyfelkészítés is zajlik.

A tanulók és a szülők élhetnek a konzultációs lehetőségekkel, melyet pedagógusaink nyújtanak igény szerinti kommunikációs eszközökkel.

Szociális típusú szolgáltatások:

- étkeztetés - térítési díj ellenében;
- reggeli-délutáni ügyelet;
- egészségügyi vizsgálatok (Védőnők, fogászat..).

5. Az iskola képzési rendje

5.1. A képzési idő, képzés jellemzői, a felvétel és átvétel rendje

A képzés időtartama:

A Mindszenti Általános Iskolában alapfokú általános képzés-folyik 1-8. évfolyamon.

A felvétel és átvétel rendje:

- A Nkt 50.§ (6) alapján köteles intézményünk felvenni azt a tanköteles korú gyermeket, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola körzetében van.

Jelentkezés elutasítása esetén a szülő a Nkt. 37 § (2) (3) alapján a készhez vételtől számított 15 napon belül kérelmet nyújthat be a Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ igazgatójához.

További felvétel esetén előnyt élveznek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, a sajátos nevelési igényű tanulók, ill. a különleges helyzetű (szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő) tanulók, illetve akinek testvére az intézmény tanulója,

akinek munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye iskolánk körzetében található.

Iskolaváltási kérelmét a szülőnek a Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ igazgatójához kell eljuttatni az alábbi tartalommal:

- a gyermek által jelenleg látogatott intézmény, osztály
- a gyermek számára kiválasztott közoktatási intézmény megjelölése
- iskolaváltási szándék indoklása
- csatolva a szülők és gyermekük lakcímet igazoló hatósági igazolványa fénymásolt változatát.

A kérelmet a tankerületen belüli intézménybe járó gyermek esetén a gyermek által aktuálisan látogatott intézményben, a tankerületen kívülről érkező gyermekek esetében az átiratkozási célként megjelölt intézményben kell leadniuk.

5.2. Osztályba sorolás, csoportba sorolás és csoportképzés

Beiskolázási területünkhez a fenntartó által meghatározott körzetben élő tanulók tartoznak. A tanulók osztályba sorolásánál a szülők, tanítók véleményének kikérése után a problémával küzdő tanulók azonos arányainak megtartásával dönt az iskolavezetés.

Egyéni diákkezdeményszerű foglalkozások, szakkörök szervezhetők, melyek minden esetben részvételi szándék alapján indulnak.

5.3. A képzés szakaszai

Alsó tagozat: 1-4. évfolyam

Felső tagozat: 5-8. évfolyam

Alsó tagozatban a tanítói szabadságot figyelembe véve - az iskolavezetés egyetértésével - az alkalmazott módszert a tanító választja meg.

Az 1-4. évfolyam alapvető feladata: írás, olvasás megtanítása, eszközszintre emelése, számolás az osztályfoknak megfelelő számkörben, alpműveletek elsajátítása, alapvető jártasságok, készségek kialakítása, kompetenciák fejlesztése.

Osztálytanítók vezetnek az osztályokat. Az idegen nyelvet szaktanárok oktatják.

Az 5-8. évfolyam alapvető feladata: a tanulás technikájának elsajátítása, az ismeretek visszaadásának megismertetése, lényegkiemelő képesség, összefüggéslátás fejlesztése, sikeres pályaválasztás előkészítése, kompetenciák fejlesztése. Ötödik osztálytól szaktanári rendszerben folyik az oktatás.

6. Pedagógiai alapelveink

Alapfeladat a tanulók személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése.

A testi és lelki egészség megőrzése, fejlesztése nevelőmunkánk minden területén, az életkori és az egyéni sajátosságok figyelembe vételével komplexen van jelen, fejlődésükben emellett egyéni sajátosságaikat is figyelembe kell venni.

Pedagógiai munkánk során a tevékenység-központúságot, a tapasztalat- és élményszerzést részesítjük előnyben.

Mindennapjainkban törekszünk a nyugodt, biztonságos, bizalomteljes iskolai légkör megteremtésére, ahol gyermekek és felnőttek tisztelettel vannak egymás iránt, a diákok minden helyzetben számíthatnak nevelőik segítségére és támogatására.

Világos, érthető és teljesíthető elvárásokat támasztunk a gyerekekkel szemben, melyeket előre ismertetünk, és következetesen be is tartunk.

A pedagógiai tevékenységben vezető, irányító szerepe van a pedagógusnak.

Önálló gondolkodásra, cselekvésre, kritikai észrevételek tételére, véleményformálásra neveljük diákjainkat.

Kompetencialapú fejlesztés során önálló ismeretszerzésre, a mindennapi életükben hasznos képességek, készségek elsajátítására sarkalljuk a ránk bízott gyerekeket.

Az alapkészségek fejlesztését minden tantárgy óráján fejlesztjük, lehetőleg a legváltozatosabb és legkorszerűbb módszerekkel és technikai eszközökkel.

Az eltérő szociális és társadalmi gyermekek közötti különbségek csökkentésére egységes szokásrendet, szabályrendszert alakítunk ki tanulóink körében. Az osztályközösségek erősítése során egymás elfogadása, a tolerancia fejlesztése állandó feladatunk, az ön- és társismeret, az identitástudat.

Az alapkészségek fejlesztését minden tantárgy óráján fejlesztjük, lehetőleg a legváltozatosabb és legkorszerűbb módszerekkel és technikai eszközökkel.

A délutáni foglalkozások a felzárkóztatás mellett a tehetséggondozásra is fókuszálnak: élményalapú elfoglaltságot jelentenek a résztvevők számára.

Az esélyegyenlőség megteremtésének jegyében a gyermek személyiségét tiszteletben tartjuk, bevonjuk őket a saját iskolai életük megszervezésébe. Egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük.

7. A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatai:

Jogszály szerint a pedagógusok feladatainak részletes leírását személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglalt figyelembevételével. Titoktartási kötelezettségüknek mindenkor eleget tesznek.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, személyiségük, egyéni képességeik sokoldalú fejlesztése. Tanítóink, tanáraink a tanév elején tanmenetet

készítenek, melyek vezetői jóváhagyás után alkalmazhatóak. A tanórákat és tanórán kívüli foglalkozások megtartják. Szemléltető és kísérleti eszközöket készítenek, használnak, ezzel is motiválva tanulóikat.

A pedagógus az ismereteket tárgyilagosan és sokoldalúan közvetíti. Óráin változatos módszerekkel, differenciáltan tanít. Segíti a hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását, szükség esetén szakértői vizsgálatot kezdeményez. Támogatja a tehetséges tanulókat, versenyzési lehetőséget biztosít számukra. Rendszeresen ellenőrzi a tanulók teljesítményeit, értékeli munkájukat.

Gondoskodik a tanulók testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelmükről, a balesetek megelőzéséről. Ha a tanuló balesetet szenved, vagy annak veszélye fennáll, gondoskodik a szükséges intézkedésekről.

Részt vesz a szülői értekezleteken, fogadóórákon. A szülőket tájékoztatja a tantervi követelményekről, a tanulók fejlődéséről.

Részt vesz az intézményi dokumentumok elkészítésében, felülvizsgálatában.

Ellátja az adminisztrációs feladatokat: naprakészen vezeti a KRÉTA naplót, beírja az tanulók érdemjegyeit, vezeti a munkaidő nyilvántartást, szükség esetén statisztikai adatokat szolgáltat.

Együttműködik a tanított tanulók osztályfőnökeivel, havonta javaslatot tesz a tanulók magatartás és szorgalom értékelésére.

Szervezi, illetve részt vesz az iskolai ünnepségeken, rendezvényeken, értekezleteken.

Segíti a DÖK, SZMK munkáját.

Felelősséggel ellátja a beosztás szerinti óráközi felügyeletet, étkeztetési ügyeletet, helyettesítést, felügyel az iskolai méréseken.

Részt vesz az osztályozó és egyéb vizsgák lebonyolításában.

Az osztályfőnök feladatai:

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg feladatuk részletes leírását a munkaköri leírásuk tartalmazza. 5-8. osztályban az osztályfőnökök tanmenetet készítenek az osztályfőnöki órákhoz.

Az osztállyal kapcsolatos szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása, az ügyviteli, adminisztrációs teendők rendszeres ellátása. Munkáját az iskola pedagógiai programja és munkaterve alapján végzi. Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.

Segíti a közösség kialakítását, szervezi és irányítja a rábizott tanulóközösség iskolai életét.

Összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, szükség szerint órát látogat. Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel. Szülői értekezletet, fogadóórát tart, szükség esetén családot látogat, tájékozódik a tanulók családi és szociális körülményeiről.

Ellátja a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos feladatokat, együttműködik a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.

Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját. Kapcsolatot tart a fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal. Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.

Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét. Havonként, az osztályban tanító pedagógusok véleményét kikérve, érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását, szorgalmát. Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára. A tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.

A 8. évfolyam végén felterjeszheti tanulóit a 8. év végén adható jutalmakra, segíti pályaválasztásukat.

Minden év elején ismerteti a tanév rendjét, a tanulóira vonatkozó választható szabadidős tevékenységeket, biztosítja a DÖK képviselők megválasztását. (2. évfolyamtól)

Figyelmet fordít a tanterem dekorációjára, a rend és tisztaság fenntartására, a környezet védelmére. Rendszeresen tájékoztatja tanulóit a különböző iskolai programokról. Programokat szervez és valósít meg, amelyek a közösségépítést szolgálják.

Felkészíti, kíséri osztályát a rendezvényekre, ünnepekre, orvosi vizsgálatokra.

Támogatja az SZMK, a DÖK munkáját.

Segíti a kompetenciamérés lebonyolítását.

Ügyviteli feladatokat lát el: naprakészen vezeti a KRÉTA naplót, folyamatosan figyelemmel kíséri, aktualizálja a tanulókra vonatkozó adatokat, a tanügyi dokumentumokat, vezeti a hiányzásokat, igazolásokat, értesíti a szülőt az igazolatlan hiányzásokról, félévkor és év végén elkészíti az osztálystatisztikát, év végén osztályfőnöki beszámolót ír, megírja az év végi bizonyítványokat, az anyakönyvet, a továbbtanulással kapcsolatos dokumentumokat, kitölti a szakértői vizsgálatokhoz szükséges papírokat.

Minden tanév első napján ismerteti osztálya tanulóival a Házirendet, az iskolai munkaterv alapján az osztályra vonatkozó programokat, baleset- és tűzvédelmi oktatást tart számukra.

8. Az iskola cél-és feladatrendszer

8.1. Feladatok

Iskolánk mindenkor előtérbe helyezi a személyiségközpontúság szemléletét, a munka- és teljesítmény értékelését, valamint az élet- és egészség, a nemzeti, kulturális értékek tisztelétét, a felelősségvállalást önmagunk és mások iránt.

Az értékes, tudatos emberré válás útján képességfejlesztés során jelentős hangsúlyt kap a másság-kezelés, a szociális érzékenység, az autonómia, a tolerancia a hitelesség, az érzelmi stabilitás, az önkontroll, a kerativitás, az önművelés, élethosszig tartó tanulás igénye. Fejlesztendő területek a kommunikációs készségek, önfejlesztés igénye és az identitástudat.

8.2. Célok

Az intézményben folyó nevelőoktató munka során törekszünk arra, hogy a kitűzött céljaink minél nagyobb arányban megvalósuljanak. Pedagógusként célunk, hogy a ránk bízott gyermekek személyiségének mind teljesebb körű kibontakozását támogassuk.

Személyiségfejlesztés terén célunk az értelem, az érzelem, az önállóság, az önismeret, az együttműködési készség és a kommunikációs készség fejlesztése. Olyan embereket kell nevelnünk, akik vállalják véleményüket és tetteiket, ismerik és tisztelik saját és társaik jogait és kötelezettségeit. Becsületeselek, megbízhatóak és önzetlennel.

Célunk az élethosszig tartó tanulás igényének kialakítása, a munkafegyelem, a rendszeresség, a motiváltság és a precíz munkavégzés.

Egyetemleges cél az egészséges életmódra nevelés, a higiénés szokások kialakítása, az egyéni igény a mozgásra, testi-lelki egészségre, a környezet- és természetvédelmi nevelés során is.

A nemzeti identitástudat kialakítása társadalmi kötelessége az iskoláknak, ezért a népszokások, hagyományok és történelmi múltunk, ősünk ismerete és tisztelete célként szerepel a mindennapjaink során.

8.3. Iskolánk pedagógusai által alkalmazott direkt és indirekt nevelési eljárások

A kompetencia alapú nevelés úgymint a tanulás tanulása, szervezése, az együttműködés képessége, az önállóság, a projektek, kritikus gondolkodás átszövi a napi pedagógiai munkát.

Nevelési módszereink:

Direkt – közvetlen módszerek: amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat által hat a tanulóra.

Indirekt - közvetett módszerek: amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Szokások kialakítását célzó direkt módszerek: követelés, gyakoroltatás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés

Szokások kialakítását célzó indirekt módszerek: tanulói közösség tevékenységeinek megszervezése, hagyományok kialakítása

Magatartási modellek közvetítését célzó direkt módszerek: elbeszélés, bemutatás, példamutatás.

Magatartási modellek közvetítését célzó indirekt módszerek: a nevelő részvétele a közösségi tevékenységekben, követendő minták kiemelése

Tudatosítást célzó direkt módszerek: magyarázat, beszélgetés, elemzés

Tudatosítást célzó indirekt módszerek: felvilágosítás, vita

8.4. A célok teljesülésének feltételei

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak döntő többsége a nyolcadik évfolyam végén: minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek, rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolai követelményeknek megfeleljen. Ismeri és betartja a kulturált viselkedéshez, az emberi kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés - és magatartásformákat.

A megvalósulás ellenőrzése és értékelése az iskola vezetőségének feladata, felülvizsgálata a tanévzáró értekezleten történik évente.

8.5. Pedagógiai eszközök

Az eszközök kiválasztásánál fontos szempont, hogy az eszközök mérhetőek, tervezhetőek, a teljesülések ellenőrizhetőek legyenek.

Az **óvoda-iskola átmenetnél** az eszközválasztásnál törekedni kell: az óvodai szokásrendszert, óvodásoknak iskolai foglalkozás szervezése – iskolaelőkészítő, a tanulókhöz való személyes kötődés kialakítása, közös tervezett és szervezett tevékenységek, minden iskolai tevékenységet szőjön át a játék, a játékoság, a szülő-pedagógus együttműködés a gyermek érdekében.

Az **iskola nevelési** eszközrendszerének elemei a személyes és csoportos kommunikáció, a pozitív pszichológiai hatás, a tesztek, korszerű mérőeszközök, a modellnyújtás, a szerepjáték, modellezés, az önismereti tréning, a mentálhigiénés program; egészségnevelő projektek, a közoktatási törvénybeli jogok és kötelességek rendszere, az iskola értékelési és ellenőrzési rendszere, az interkulturális nevelés társadalmi integrációt segítő hatása, a közösségi programok, a multimédia lehetőségei, a módszerekben és tartalmakban megújuló tantárgyi rendszer személyiségformáló ereje, a szociális és kulturális hátrányok kompenzálására kínált lehetőségek, a szülőkkel való kapcsolattartás formái, a társszervezettel való együttműködés.

9. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelők személyiségfejlesztését segítő attitűdök: a hatékonyabb nevelni tudás képességének elsajátítása, az együttműködésre kész kapcsolat építése a tanulókkal, egymással, szülőkkel. A hagyományostól alaposabb, korszerűbb felkészülés a foglalkozásokra; IKT eszközök beépítése az órákba. A gyermekcentrikus magatartás, a pedagógiai kihívásoknak való megfelelés. Pedagógusaink legyenek nyitottak az eredményességet növelő módszertani lehetőségek iránt, és érijék el, hogy az iskola a gyermek számára egy belső biztonságot nyújtó társas élet színtere legyen. Találják meg a fejlesztés speciális lehetőségeit, töltsenek be a tanulói személyiségformálásban folyamatos fejlesztő funkciót. Oktató, ismeretátadó funkciót töltsenek be és legyenek

képesek a gyermek megterhelés- és konfliktustűrő képességének, problémamegoldó kapacitásának, személyisége erejének és épségének növelésére.

Iskolai pedagógiai tevékenységünk középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségüknek fejlődése, fejlesztése áll, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység egyéb fóruma is. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják, motiváltságukat erősítik.

A pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus közreműködésével fejlesztő tevékenységet végez, melyet folyamatos konzultáció követ.

Az iskolai élet kezdő szakasza meghatározó jelentőségű a gyermek személyiségének fejlődésében, intellektuális és erkölcsi-közösségi tulajdonságainak alakulásában, az intézményhez, társaihoz és önmagához fűződő viszonyának formálódásában.

Az óvodai és az iskolai élet közötti átmenetet már az óvodával együttműködve segítjük, csoportos foglalkozásokat tartunk a leendő elsősöknek. Majd az első évfolyamon az első napokban kötetlen napirenddel, közösségi életével, különböző foglalkozási típusaival kompenzálja a tanítók munkaközössége. Az óvodai szokásrendszer továbbfejlesztésével alakítják ki a helyes napirendet.

Feladatunk a tanulók erkölcsi, értelmi, közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő), érzelmi (emocionális), akarat, nemzeti, állampolgári nevelése, és tanulók munkára illetve egészséges életmódra való nevelése.

A másság elfogadása, konfliktuskezelés, kulturált egymás mellett élés igényének kialakítása. A tanulók segítő életmódra nevelése.

10. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az intézményben működő közösségek közül ki kell emelni a pedagógusok és a gyermekek, valamint a csoportok és osztályok közösségét. A gyermekek közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása intézményünk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

Különösen fontosnak tartjuk az alábbi feladatokat és megvalósításukat:

A gyermekek aktív részvétele a nevelői irányítással tudatosan tervezett tevékenységben.

- A csoportfoglalkozások, a tantárgyi órák és szakkörök anyagába beépített hon- és népismeret elősegíti a tanulók természeti és társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolatának kialakítását.
- Kirándulások során a csoport tagjai vegyék észre és hívják fel egymás figyelmét a természet szépségeire; a múzeumokban, várakban, kiállításokon, színházi előadásokon a kulturált viselkedésre.
- Ahhoz, hogy a gyermekek nyitottak és megértők legyenek a különböző szokások, kultúrák és másság iránt, megismertetjük őket a szomszédos népek szokásaival, életmódjával.

A gyermekek összehangolt tevékenysége a kitűzött cél eléréseért, illetve azon képesség kialakítása, hogy az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A diákönkormányzat és a szülői munkaközösség szervezésében olyan rendezvények, gyűjtőakciók lebonyolítása (pl. hulladékgyűjtés), amelyek bevétele az iskola értékeinek (pl. könyvtár, tanulmányi kirándulások támogatását) gyarapítását szolgálja.
- A csoportterem, az osztályterem, az iskola, az udvar szépítése, értékeinek megóvása.

A tanulói közösségek irányításakor a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az **életkorral változó** közösségi magatartáshoz.

- A kommunikációs kultúra fejlesztését szolgálja a tanulói véleménynyilvánítás azon formája, amelynek keretében a tanuló értékeli önmaga és társai teljesítményét; érvel önmaga igaza mellett, megvédi álláspontját. A közösség **egyéni arculatának**, hagyományainak kialakítása
- Az ünnepélyek, megemlékezések tartalmukban és külsőségeikben az intézményhez tartozás tudatát erősítik.

11. Hagyományok

Szervezeti hagyományok az iskolában

Évek óta működik iskolánkban a **Diákönkormányzat**. Évente két alkalommal (ősszel és tavasszal) hulladékgyűjtést szervez. Nagyobb állami ünnepség után (október 23,

március 15.) összeül a Diákparlament, ahol a diákok az iskolai étellel kapcsolatos kérdéseiket, javaslataikat vitatják meg az iskola vezetőségével.

1994-ben jött létre a székhelyen az **Iskolabarát Alapítvány**, a tagintézményben pedig 1995-ben az **Együtt a Mindszenti Dózsa-Telepi Általános Iskolások Jobb Jövőjéért Alapítvány**. A diákok és a pedagógusok kívánságát figyelembe véve a kuratórium döntése alapján rendszeresen támogatja az intézmény munkáját. Hagyományos tevékenysége a tanulmányi kirándulások, kulturális programok, az osztálykirándulások, szakkörök, tehetséggondozás szponzorálása. Az év végi jutalmazást, jó részt szintén az Alapítvány támogatja.

A **szülői munkaközösség** aktívan veszi ki részét rendezvényeink szervezéséből.

Intézményünkben **Intézményi Tanács** működik, melyet félévenként egy alkalommal tájékoztatunk az intézményi működésről, megfogalmazhatja ezzel kapcsolatos álláspontját, véleményét.

A tantestület szakmai szervezetei az **alsós, a felsős és a testnevelés munkaközösség**. Az alsós és a felsős munkaközösség a székhelyen és a tagintézményben is megtalálható, a testnevelés munkaközösség intézményi szinten működik.

Éves munkaterv alapján tanulmányi és sportversenyeket, bemutató órákat, nyílt tanítási napokat, továbbképzéseket szerveznek.

A szomszédos városi **középiskolák** iskolánkban kérésünkre pályaválasztási tájékoztatást tartanak az érintettek részére. (Pályaválasztási Börze)

Iskolánkban igen hatékonyan működik az **Iskolavédőnői Szolgálat**. (egészségnevelő órák, szexuális felvilágosítás, szűrővizsgálat, drog-prevenció).

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság munkatársai fontos partnereink, segítik intézményünk gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

A város és a környékbeli települések **közművelődési intézményeit** (Keller Lajos Városi Könyvtár és Kulturális Központ, tájház, mozi, BMFK, színház) rendszeresen látogatjuk.

Tanulószoba. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, - amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 5-8. évfolyamon tanulószo

napközi: 1-4. évfolyamon az alsós osztályokban napközis rendszer szerinti délutáni foglalkozás folyik.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik valamennyi évfolyamon.

Diákétkeztetés. Napközis tanulóink napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A felsős tanulók számára – igény esetén – háromszori étkezést vagy ebédet biztosít az intézményben az önkormányzat.

A sajátos nevelési igényű (ép intellektusú pszichés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott) tanulók habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztése gyógypedagógus-fejlesztő pedagógus irányításával – egyéni fejlesztési terv alapján.

A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére tehetséggondozó, felzárkóztató és pályaeorientációs foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését, a tehetséggondozást szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészeti, technikai, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, zenés programok, stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Versenyek, vetélkedő, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Fakultatív kirándulások. Az iskola nevelőtestülete egy osztályból vagy akár több osztályból és évfolyamból szerveződő tanulói csoportoknak kirándulást szervezhet az intézmény vezetőjének engedélyével – a belső szabályzatokban előírt követelmények és feltételek alapján. A kirándulások nem a tantervi alapkövetelmények teljesítését szolgálják, ezért a szülők önkéntesen választhatják a programot gyermeküknek.

A kirándulásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük

(pályázatok, adományok segíthetik a költségek csökkentését).

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások: látogatjuk városunk és a szomszédos települések közművelődési intézményeit. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes.

Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás. Minden évfolyamon bevezetésre kerül, kötelezően választható módon az etika vagy az egyházak képviselői által szervezett hit- és erkölcstan oktatása. Iskolánk biztosítja a tanórai foglalkozások rendjéhez illeszkedő hitoktatáshoz a szükséges tárgyi feltételeket, valamint a jelentkezéshez, működéshez szükséges feltételeket.

Az iskolában a területileg illetékes, történelmi egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

Alapfokú művészeti oktatás. Iskolánk együttműködési megállapodás alapján helyet biztosít tanulói számára a hódmezővásárhelyi Péczely Attila Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és a SZILVER Alapfokú Művészeti Iskola fakultásainak igénybevételére. A tanulók részvétele szülői döntés alapján, ezeken a foglalkozásokon is önkéntes.

Értékelési hagyományok

Jutalmazás:

- A kiemelkedő tanulmányi-sport-közösségi-kulturális munkát végző tanulók a tanévzáró ünnepélyen könyvjutalomban részesülnek, illetve oklevelet kapnak.
- A 8. évfolyam végén a legkiemelkedőbb tanulmányi és közösségi teljesítményt nyújtó diákunk a „Nívó díj”-ban részesül.
- A szülők segítő munkáját oklevéllel és díjjal köszönjük meg.

Elmarasztalásban részesül az a tanuló, aki:

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanulói házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy • bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben kell részesíteni.

Az iskolai büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- szaktanári intés;
- szaktanári rovás;
- tanulószobai nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Ismétlődő fegyelmi vétség, ill. rendkívüli fegyelmi vétség esetén a fegyelmi büntetés:

- áthelyezés másik iskolába
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától • kizárás az iskolából.

Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Abban az esetben, ha a tanuló elhelyezése a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül köteles másik iskolát kijelölni számára.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni. A tanulók jutalmazását és büntetését bővebben a HÁZIREND részletezi.

Rendezvények

Az intézményi ünnepélyeink, megemlékezéseink tartalmukban és külsőségükben az intézményhez tartozás tudatát erősítik.

Iskolai szintű rendezvények:

- tanévnyitó ünnepély;
- október 6. megemlékezés osztálykeretben
- október 23. megünneplése;
- Szeretet napja-Karácsonyi műsor
- március 15. megünneplése;
- június 4. - Nemzeti Összetartozás Napja
- ballagás;
- tanévzáró ünnepély;
- DÖK rendezésében:
- farsangi gála;
- hulladékgyűjtés
- Diákparlament • gyermeknapi ill. DÖK-napi rendezvények.

Alapítványi rendezvény:

- Iskolabál

SZMK rendezvény:

- Iskolabál

Nevelőtestületi rendezvények:

- pályakezdők fogadása, köszöntése;
- Iskolabál
- nyugdíjba vonuló, távozó nevelők búcsúztatása.

Az iskolánkban végzett tanulók osztálytalálkozóinak az intézmény biztosítja a helyet.

A városi ünnepeken, rendezvényeken intézményünk gyermekei és pedagógusai rendszeresen részt vesznek a munkatervben meghatározottak szerint.

12. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Minden hozzánk jelentkező tanuló megkapja a megfelelő oktatást. Magatartási-, beilleszkedési- tanulási zavarokkal küzdő, illetve sajátos nevelési igényű tanulóink integráltan tanulhatnak. Fejlődésüket fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus segíti.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók csoportjába tartoznak a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók.

Sajátos nevelési igényű (SNI) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésével összefüggően a pedagógus alapvető feladata, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel.

A fejlesztés céljai:

- A vonatkozó törvényi háttérrel figyelemmel kísérve az inkluzív nevelés oktatás megvalósítása, az együttnevelés tárgyi, személyi feltételeinek biztosításával intézményi együttműködés keretein belül.
- Befogadásra, segítőkészre, toleranciára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a hagyománytiszteletre nevelés.
- A rehabilitációs célú foglalkozások célja a fennálló zavarok csökkentése pedagógiai rehabilitáció útján, kompenzáló technikák, alkalmazások elsajátítása az ismeretek más úton történő rögzítésével.

A fejlesztés feladatai:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésére alkalmas pedagógiai környezet kialakítása, az együttneveléshez szükséges elfogadó magatartás, szemléletváltás kialakítása pedagógus, szülő, diák esetében egyaránt.
- Szakmaközi kooperáció megvalósítása az inklúzió sikerének biztosítása érdekében.
- A korszerű tanulási technikák, módszerek megismerése, alkalmazása és megismertetése (tanulóval, szülővel) a differenciálás megvalósítása érdekében.
- Az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesése a tanulási zavar fajtájától és súlyosságától függően különleges megsegítést

igényel. Lassúbb ütemű és az átlagostól eltérő szintű fejleszthetőségük miatt nagyobb mértékű differenciálást kapnak.

Tevékenységek:

- Szemléletformálás: esetmegbeszélés, hospitálások, tapasztalatcserék,
- Humánerőforrás-fejlesztés: központi programok, egyedi intézményi szükségletekhez kapcsolódó képzések a nevelők módszertani kultúrájának fejlesztése, szakszolgálatok igénybevétele, tapasztalatcserék.
- Kompetenciaalapú programcsomagok adaptációja.
- Szak- és szakmai szolgáltatások igénybevétele • Tárgyi feltételek megteremtése, eszközbeszerzés.
- Szakmai dokumentáció vezetése a fejlesztésre jogosult tanulóval. A naplóban feljegyzést, „Egyéni fejlődési lap” külvét vezet, valamint a tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít. Alkalmanként felülvizsgálja és kiegészíti a már meglévő fejlesztési tervet.

A pedagógus nevelő-oktató munka hangsúlyos elemei:

- a képesség- és személyiségfejlesztés;
- differenciálás;
- gyakorlatközpontúság;
- motiváció;
- tevékenység-központúság;
- tantárgyi integráció.

A szaktanárok figyelembe veszik a szakértői bizottság által javasolt kedvezményeket, úgy, mint:

- tantárgyak, tantárgyrészek minősítése és értékelése alóli mentesítés;
- egyéni fejlettséghez igazodó továbbhaladás;
- kevesebb elemszámú feladat biztosítása órán és a számonkérés során;
- több idő biztosítása a feladatmegoldáskor az órai munka során, valamint a számonkéréskor;
- írásbeli számonkérés helyett a szóbeli számonkérés, illetve szóbeli számonkérés helyett írásbeli számonkérés előtérbe helyezése;
- segédeszköz biztosítása.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló (BTMN) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A fejlesztés céljai:

- A vonatkozó törvényi háttérrel figyelemmel kísérve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók eredményes nevelésének, oktatásának megvalósítása, tárgyi, személyi feltételek biztosításával, szakmaközi kooperációval.
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók szocializációja, eredményes társadalmi integrációja, a nehézségből eredő hátrányok csökkentésének segítése.
- Szemléletváltás megvalósítása, pedagógusok felkészítése a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fogadására.
- Befogadásra, segítőkészségre, toleranciára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a hagyománytiszteletre nevelés.

A fejlesztés feladatai:

- Az iskolán belüli hatékony fejlesztő munka érdekében a pedagógusok összehangolják munkájukat a megelőzés, egyéni fejlesztés, felzárkóztatás, tanórai differenciálás során egymással és a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

Tevékenységek:

- Preventív elemek beépítése a tanítás-tanulás folyamatába a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek megelőzésére.
- Az osztályfőnök, szaktanárok támogató, segítségnyújtó szerepének fokozása.
- Az órai munkában szükséges a differenciálás különböző módszereinek szerepe.
- Fokozott odafigyelés, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek felismerése, vizsgálat kezdeményezése,
- Folyamatos együttműködés probléma esetén a vizsgálatok lebonyolításában a pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.
- Különleges gondozásba vétel esetén kompetens szakemberek (gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolapszichológus, fejlesztőpedagógus) segítségével együttműködve szakértői vélemények elemzése, a fejlesztés tervezése és végzése a tanórába beépítve.
- Korrepetálás, kompenzáló nevelés, fejlesztés, terápia, egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása.
- Valamennyi tantárgyat oktató pedagógusnak feladata a saját szakterületén az általános és speciális tanulási módszerek, technikák megismertetése a tanulókkal, valamint a szülők bevonása a helyes módszerek elsajátítása, az otthoni foglalkozás érdekében.
- Magatartási problémák esetén a különleges figyelem fordítása a közösségi és baráti kapcsolatok alakítására, a közösségi életben való részvétellel.

- Az intézmény a fejlesztésre jogosult tanulóról nyilvántartást vezet, illetőleg az ellátott feladatokat dokumentálja. A naplóban feljegyzést, „Egyéni fejlődési lap” külvét vezet a fejlesztő pedagógus különleges ellátásra, és fejlesztő foglalkoztatásra jogosult tanulóról, foglalkozásáról, tantárgyi minősítés alóli mentesítéséről, stb.
- A fejlesztőpedagógus a tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít. Ezt alkalmanként felülvizsgálja és kiegészíti a már meglévő fejlesztési tervet.

A pedagógusok figyelembe veszik a nevelési tanácsadó által javasolt kedvezményeket, úgy mint:

- tantárgyak, tantárgyrészek minősítése és értékelése alóli mentesítés;
- egyéni fejlettséghez igazodó továbbhaladás;
- kevesebb elemszámú feladat biztosítása órán és a számonkérés során;
- több idő biztosítása a feladatmegoldáskor az órai munka során, valamint a számonkéréskor;
- írásbeli számonkérés helyett a szóbeli számonkérés, illetve szóbeli számonkérés helyett írásbeli számonkérés előtérbe helyezése;
- segédeszköz biztosítása.

A hetedik és nyolcadik évfolyamon a fejlesztést már nem a fejlesztőpedagógus látja el, hanem a szakértői bizottságban leírt javaslatot követi, ezért a szaktanárok biztosítanak számukra a fő tantárgyakból felzárkóztató korrepetálást. Ezekben a foglalkozásokon az érintett tanulónak kötelező a részvétel.

Fontos feladatunk mind az SNI mind a BTMN-es gyerekek tekintetében a folyamatos pedagógus önképzés, továbbképzés tervezése a problémák mielőbbi felismeréséhez és a problémával küzdő tanulók személyiségének hatékony fejlesztéséhez.

A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő program

Tantestületünk azonosult az egyéni különbözőségekre alapozott nevelés kialakításának szükségességével. A tanulók közötti sokféleséget tekintve azok nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálásnak mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását kell jelentenie iskolánkban is. Ennek érdekében építünk tanulóink előzetes tudására, annak gyengébb és erősebb területeire. Építünk tanulóink igényeire, törekvéseire, érdeklődésére. Fejlesztő munkánkhoz feltárjuk személyiségük rájuk jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

Tantestületünk azonosult azzal az alapelvvel, hogy a nevelés és oktatás igazodik a gyermekhez, s ez azt jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.

Pedagógia munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés áll.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tanulószoba;
- napközi
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Elvek:

- Kiscsoportban differenciáltan, illetve egyénileg történjen a fejlesztés.
- A felzárkóztatás szocializációs közege váljon motiváló erővé.
- A fejlesztés a tanulók egyéni indulási/előfeltétel tudására alapozottan történjen.
- Továbbépíthető ismereteket adjon a tanulóknak.
- Szolgáljon segítségül a tanulók személyiségének fejlesztéséhez.
- A fejlesztés a másság teremtette értékek segítségével történjen.
- A tanulói szocializáció fejlesztése a tanulói, családi szokásrendszerből, életvitelből induljon ki.
- A fejlesztés a kommunikáció gazdag eszközkészletének megismertetésére alapozzon.
- A fejlesztés része legyen a tanulás technikájának tanítása.
- A fejlesztés, tevékenykedtetésen alapuljon.
- A tanulók önállósulási és öntevékenységi vágyának felkeltésére irányuljon a program.
- A késleltetett számonkérést, motivációs eszközként alkalmazzuk.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- Integrációs pedagógiai, képesség-kibontakoztató rendszer működtetése;

A továbbtanulás irányítása, a pályaválasztás, pályaaorientáció segítése

Tehetséggondozás

Az intézményünkben megszervezett tehetséggondozó program célja olyan egyéni fejlesztési program kidolgozása és kipróbálása, mely a tanulóink egyéni adottságainak, képességeinek felderítésére, a kallódó tehetségek felkarolására, kibontakoztatására épít, a legoptimálisabb pályaválasztást segíti, szükség esetén a tehetséges tanuló továbbadását koordinálja a megfelelő fejlesztés érdekében.

Ennek érdekében történik:

- tehetségek felismerése, azonosítása kidolgozott protokoll alapján, komplex és személyre szóló, hatékony fejlesztése, gondozása (tehetséggondozó csoportok, táborok);
- tehetség-tanácsadás
- kapcsolati rendszer működtetése
- az esélykülönbségek mérséklődése, a tanulók egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtése a tehetséggondozás területén is;
- kialakított modellek, valamint jó gyakorlatok megismerése és terjesztése;
- aktivitásra épülő tanulmányi versenyek szakmai anyagának, értékelési rendszerének kidolgozása, megvalósítása;
- partneri viszony kialakítása a szülőkkel;
- végső soron az oktatás minőségének javítása.

Tehetséggondozó tevékenységeink, a tehetségnevelés lehetőségei:

- csoportbontás alkalmazása;
- tanulói pályázatok, tanulmányi, sport és kulturális vetélkedők, táborok – felkészítő munka;
- levelező tanulmányi versenyek – felkészítő munka;
- külön feladatokkal való ellátás, teljesítménynövelés;
- tanórán kívüli tevékenységek (szakkör, tehetségkörök, hétvégi programok);
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése;
- a család potenciális tehetségfejlesztő hatása; • a tanulók képességének és tehetségének folyamatos fejlesztése.

Az iskolai nevelő-oktató munka fontos területe a tehetséggondozás, mely céltudatos nevelésen alapuló tehetség-felismerést és tehetségnevelést foglal magába.

Az iskola szervezeti rendje, helyzete, gazdasági feltételei, szakos ellátottsága, a pedagógusok képzettségi szintje lehetővé kell, hogy tegyék a tanulók adottságaiból induló tehetségfejlesztő pedagógiai munkát.

Több éve rendszeresen az alábbi tanulmányi-és sportversenyeken veszünk részt:

Tantárgy	Verseny
magyar nyelv és irodalom	Szavalóverseny Mesemondó verseny Helyesírási verseny
matematika	Varga Tamás Matematikaverseny (Kis Platán, Nagy Platán) Bolyai matematika verseny Bendegúz levelezős verseny Horváth Mihály Emlékverseny
informatika	Városi informatika verseny Pollák Antal Járási Informatika verseny
földrajz	Teleki Pál országos földrajz és földtan verseny Szeretek Gondolkodni verseny - HMG
történelem	Bendegúz levelezős verseny
természetismeret	Bendegúz levelezős verseny Horváth Mihály Emlékverseny
rajz	Városi rajzpályázatok Meghirdetett megyei, országos pályázatok
testnevelés	Atlétika Röplabda Játékos sportversenyek Mezei futás Házi bajnokságok Diákolimpia
biológia	Bendegúz levelezős verseny
angol / német	fordító; szépírói versenyek Horváth Mihály emlékverseny
kémia	Hevesi György kémia verseny
fizika	Garzó Imre fizika verseny

13. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de különösen az osztálytanítónak, osztályfőnököknek a feladata.

Elsődleges a prevenciós munka, melynek során a gyermek élet és családi körülményeit fel kell tární, és a tapasztalatokat jelezni kell az osztályfőnököknek, intézményvezetőnek, a gyermekvédelemben tevékenykedő egyéb szervezeteknek.

Az osztályfőnök kapcsolatot tart Gyermekjóléti Szolgálattal, rendszeresen tájékoztatja a családgondozókat, szükség esetén az illetékes kormányhivatalt és a rendőrséget a problémás esetekről.

Fontos a szülőkkel történő problémafeltárás, az orvoslás lehetőségeinek megbeszélése.

A tantestületet az osztályfőnökök tájékoztatják a felmerült problémákról. A gyermekek érdekében kiemelten kell kezelni a tantestület együttműködését.

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- b) Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit;
  - meg kell keresni a problémák okait;
  - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához;
  - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- c) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
- nevelési tanácsadóval;
  - gyermekjóléti szolgálattal;
  - családsegítő szolgálattal;
  - kormányhivatallal
  - gyermekorvossal;
  - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.
- d) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
- a felzárkóztató foglalkozások;

- a tehetséggondozó foglalkozások;
- az indulási hátrányok csökkentése;
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés;
- integrációs program,
- a pályaválasztás segítése;
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek);
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése;
- a családi életre történő nevelés;
- a napközis és a tanulószobai foglalkozások;
- az iskolai étkezési lehetőségek;
- az egészségügyi szűrővizsgálatok, egészséges életmódra szoktatás egészségnevelési programunknak megfelelően;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkal való együttműködés;
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

Az iskola gyermekvédelmi „eszköze” a fegyelemre, fegyelmezett személyiségre nevelés. Ez a napi munkában a következő lehetőségek formájában jelenik meg:

- kiépíteni a tanulóban az önmagukkal való helyes viszonyt;
- tervszerűvé, tudatosá kell válnia a tanulóban az önuralomnak;
- annak elfogadtatása a tanulókkal, hogy fegyelem nélkül nincs munka, alkotó tevékenység nélkül nem jön létre közösség és társadalom sem;
- az antiszociális magatartás csírájában történő kezelése, illetve türelemmel történő kezelése a közösség nevelőerejének hatásával is;
- célszerű motivációval a munkavégzésre késztettség kialakítása a tanulóban;
- a pedagógus teljes személyisége, aki képes az érdeklődés fenntartására, a változó figyelem kezelésére, aki változatos tevékenységi formákkal dolgoztat; • a tanuló fejlődésének önmagához viszonyítása, normakövető magatartás a pedagógus részéről is;
- az iskola pozitív környezeti hatások megerősítésével, a negatívak lebontásával, kulturális környezet biztosításával motiválja a fegyelem kialakulását.

Nevelőtestületünk azonosul azzal a napi munkában megvalósuló gondolattal, miszerint nevelni csak azt lehet, akit ismerünk, és jól csak az nevelhet, aki a gyermekben nemcsak tanulót lát, hanem meglátja a maga kisebb-nagyobb problémáival küszködő, sokszor egymásnak ellentmondó tulajdonságokkal rendelkező, esetleg kedvezőtlen családban élő, alakuló embert is.

14. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tantestületünk egyik fontos feladata annak lehetővé tétele, hogy a rászoruló tanulók felzárkóztató foglalkozások, illetve szakkörök keretében képességeik legjavát hozzák ki önmagukból.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- a tanulók indulási hátrányainak kezelése;
- beilleszkedési lehetőségek megteremtése;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák és foglalkozások;
- integrációs pedagógiai rendszer
- tehetséggondozó és képesség kibontakoztató foglalkozások rendszere;
- napközi, egész napos iskola
- a tanulószoba;
- a diákétkeztetés;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- egészségnevelési és drog-prevenációs tevékenységek;
- a továbbtanulás irányítása, segítése, pályaorientációs programok;
- ifjúságvédelmi feladatok jelzőrendszer működtetése
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek;
- szoros kapcsolat a tankerülettel, a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A hátrányok enyhítését iskolánk az esélyegyenlőségek feltételeinek megteremtésével biztosítja. A megvalósuló tervszerű nevelő-oktató munkával, a pedagógiai program megvalósításával, komplex módon igyekeznek kompenzálni a szociális hátrányok többségét.

15. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

15.1. A pedagógusok ellenőrzése, értékelése

A nevelő-oktató munka intézményünkre vonatkozó ellenőrzési, mérési, értékelési rendszerének meghatározása a nevelési-oktatói célok elérését, a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának folyamatos biztosítását szolgálja. Figyelemmel kísérik az iskolával kapcsolatban álló partnerek (elsősorban a tanulók, a szülők, a fenntartó és a nevelők) intézményünk iránti igényeit, elvárásait.

Az ellenőrzés ténymegállapító és értékelő tevékenység, melynek célja:

- megfelelő mennyiségű és minőségű információ szerzése a vezető számára az intézményben folyó oktató-nevelő munka tartalmáról és színvonaláról;
- a hiányosságok feltárása; • a döntések előkészítésének és meghozatalának elősegítése.

A pedagógiai tevékenység ellenőrzésekor kiemelt feladatok az alábbiak:

- a pedagógiai program végrehajtása, a helyi tanterv megvalósítása;
- a munkaterv feladatainak végrehajtása;
- a pedagógusok szakmai és módszertani felkészültségének vizsgálata óralátogatások, egyéb foglalkozások során;
- a tanulók tanulmányi eredményének, magatartásának felmérése, értékelése;

A pedagógiai munka ellenőrzése elsősorban az alábbi területekre terjed ki:

- a tanár-diák kapcsolatra;
- a szülőkkel való kapcsolattartásra;
- a nevelő-oktató munka színvonalára a foglalkozáson, tanítási órán; (felkészülés, az óra felépítése, az alkalmazott módszerek, a tanulók órai munkája és magatartása, az óra eredményessége)
- a kompetencia fejlesztés megjelenése, eredményei;
- a DÖK tevékenységének segítése;
- a tanórán kívüli foglalkozások szervezése;
- a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátása;
- a tanulók továbbtanulásának segítése; • a tanterem rendezettsége.

Az iskolában folyó értékelő tevékenység célja:

Az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva azt vizsgálja, hogy a nevelő-oktató munka és eredményei mennyiben felelnek meg az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek.

A pedagógus munkájának értékelése

Az iskola vezetősége folyamatosan nyomon követi és ellenőrzi a pedagógusok munkáját. Óralátogatáson győződik meg a végzett tevékenység minőségéről. A látogatásokat mindig elemzésnek kell követnie. Ennek során szóbeli és írásbeli értékelésre kerül sor.

A foglalkozások, tanítási órák megfigyelésének és értékelésének szempontjai:

- az óra célja és tartalma;
- az óra felépítése és szervezése;
- az alkalmazott módszerek;
- a kompetencia fejlesztés érvényesülése;
- a tanulók munkája és magatartása; • a nevelő munkája, egyénisége, magatartása; • az óra eredményessége.

A pedagógusok munkájának értékelése:

- a tanulók órán kívüli foglalkoztatása;
- felzárkóztató és tehetséggondozó munka;
- folyamatos és aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében;
- munkaköri kötelezettségen túli feladatvállalás;
- az iskola képviselője;
- osztályfőnöki munka, közösségformálás;
- a megbízások teljesítésének színvonala;
- kapcsolat a nevelőtestület tagjaival;
- személyes példamutatás;
- munkafegyelem;
- a szülőkkel, tanulókkal, nevelőkkel való kapcsolat; • szakmai felkészültség.

A tanórán kívüli tevékenységet az iskola vezetősége a tanév során regisztrálja. Az e téren nyújtott teljesítmény is részét képezi a tanévzáró értekezleten sorra kerülő egyéni szóbeli értékelésnek.

A vezetőség értékelő munkáját a munkaközösség-vezetők, az SZMK bevonásával végzi, a hatályos TÉR szabályozása szerint. A vezetőség rendszeresen él a kitüntetési javaslatok lehetőségével. A kiemelkedő munkát végző pedagógusok jutalmazására kell törekedni.

Az intézmény belső értékelési módja

A belső ellenőrzési rendszer átfogja az iskolai nevelő-oktató munka egészét. Egyrészt biztosítja, hogy az ellenőrzés során felmerülő hibák feltárása időben megtörténjen, másrészt fokozza a munka hatékonyságát. Iskolánk csak akkor tudja eredményesen ellátni a feladatát, ha eközben figyel azoknak a visszajelzésére, akikkel kapcsolatban áll: a szülőkre, a tanulókra, a fenntartóra.

Az ellenőrzés tapasztalatairól az intézményvezető írásos összegzést készít.

Célja, hogy a nevelők tisztába legyenek munkájuk hatékonyságával, eredményességével, feltárja a hiányosságokat.

Az értékelésre a tanévzáró értekezleten kerül sor évente.

Kritériumai:

- A pedagógiai program célkitűzéseinek teljesülése.
- A helyi tanterv felülvizsgálata.
- A pedagógusok és vezetőség munkája.

Az ellenőrzés formái: - óralátogatás,

- foglalkozások látogatása,
- felmérések,
- a kompetencia alapú fejlesztés dokumentumai.

Az értékelés alapját képező információk:

- Az óralátogatások tapasztalatai. - **A közvetlen vezetők értékelései.**

Az ellenőrzést végzők:

igazgató:

- igazgató-helyettes
- tagintézmény-igazgató
- az intézmény minden beosztottja
- pedagógusa

igazgató-helyettes: :

- alsó tagozatos tanítók és a tanulószobás nevelő
- felső tagozatos tanárok és a fejlesztő pedagógusok

tagintézmény-igazgató:

- alsó tagozatos tanítók és a tanulószobás nevelő
- felső tagozatos tanárok és a fejlesztő pedagógusok

munkaközösség vezetők:

- munkaközösségük tagjai

16. A szülők, tanulók, pedagógusok és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A tanulókat az iskola életéről, az aktuális feladatokról az intézményvezető, a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola intézményvezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője a diákönkormányzat vezetőségének ülésén havonta egyszer és a faliújságon keresztül;
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, elektronikus úton) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőségével és a pedagógusokkal.

A szülőket az iskola életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola intézményvezetője legalább félévente egyszer az SZMK ülésén;
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Családlátogatás: feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztése érdekében.

Szülői értekezlet: feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, a tantervi követelményekről, a gyermek tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról; a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatójához.

Fogadóóra: feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, ezáltal egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Pl.: otthoni tanulás, továbbtanulás, stb.)

Nyílt tanítási nap: feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, az órán alkalmazott módszereket.

Írásbeli tájékoztató: feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő kérdésekről, illetve az iskola vagy az osztály által szervezett programokról.

Osztályok zárt közösségi fóruma: feladata tájékoztatás, aktualitások megbeszélése.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

Az iskolahasználók az iskolai közéletben tanulói részvétel:

- Az iskolai oktató-nevelő munka hagyományos osztálykeretben történik.
- A gyermekek joga, hogy éljenek az iskola választható foglalkozási tevékenységeivel.
- Minden felső tagozatos tanuló kérheti felvételét a tanulószobai foglalkozásokra.
- A DÖK gyermekszervezetébe önkéntesen léphetnek be a tanulók. A vezetőség tagjait az osztályközösségek választják.
- A tanulói ügyelet kiegészíti a tanári ügyeletet (folyosóügyelet- felső tagozat)

Szülői részvétel:

Szülői munkaközösség: Az osztályok szülői közössége legalább 2 fővel képviselteti magát az SZMK-ban. A képviselőket a szülők választják. Ezen a fórumon az iskola vezetője rendszeresen tájékoztatót nyújt az iskola életéről.

Intézményi tanács: Az intézményi tanács szülői tagjait az SZMK javaslata alapján az iskola összes szülői közössége választja. Mindszent Város Önkormányzata delegál képviselőt. A tantestület egy tagot delegál. Az SZMSZ-ben szabályozottak alapján folyik az intézményi tanács munkája.

A közvetlen információcsere fórumai:

- Évente a munkatervben meghatározott időpontokban szülői értekezlet és fogadóóra.
- Nyílt napok
- Egyéni konzultációk, tájékoztatás a gyermek iskolai munkájáról.

Az iskola kapcsolattartása más intézményekkel, szervezetekkel:

- Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ
- A megyei pedagógiai intézet
- Károly Óvoda
- Csongrád-Csanád Megyei Szakszolgálat, Szakértői Bizottsága és tagintézménye
- Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal,
- Keller Lajos Városi Könyvtár és Művelődési Központ
- gyermek- és ifjúságvédelmi szervezet (Kagylóhéj)
- gyámhatóság
- iskola-egészségügy
- iskolarendőr
- iskolaőr
- Hódmezővásárhelyi Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Osztály
- kulturális és sportszervezetek
- civil szervezetek

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

17. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje:

- Diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
- Az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt.
- Házi rend elfogadása előtt.
- Diákönkormányzat döntési jogkört gyakorol:
- Saját közösségi életük tervezésében, szervezésében.
- A tisztségviselőik megválasztásában.
- A tanulók jogosultak képviseltetni magukat a Diákönkormányzatban.

18. Egészségnevelési program

Az iskolai egészségnevelés-egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a tanulók és a pedagógusok egészségi ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és a pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskolai élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen. Az egészségfejlesztő iskola

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást;
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen;
- Az iskola együttműködik a helyi közösség szakembereivel (fogászati, iskolaeorvos, védőnői szolgálat, iskolapszichológus)
- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének;
- teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak;
- olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát;
- együttműködik a helyi közösség vezetőivel.

Az iskolai egészségfejlesztő munka alapvetően befolyásolja az iskola egészségének mindennapjait. A gyerekek és fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Az általános iskolai nevelésnek elsősorban a primer (elsődleges) prevenció biztosításában van szerepe. Legfontosabb feladatunk tehát:

- a megelőzés;
- az életstílusra vonatkozó intézkedések;
- az egész társadalom szintjén működő egészségnevelés, mintaadás.

Ennek érdekében legfőbb célunk a tanulóinkat tudatos egészségmegőrző és-fejlesztő magatartásra ösztönző készség- és képességfejlesztő program alkalmazása, mely:

- biztosítja a tanulóink testi-lelki jólétét;
- korszerű ismereteket közvetít interaktív formában;
- attitűd- és szemléletformáló;
- a család és a közösség értékeinek megőrzését és az egészséges életmód kialakítását célozza.

Olyan sikeres és elégedett embereket kívánunk nevelni, akik jól ismerik önmagukat, az őket körülvevő környezetet, eligazodnak a tájékoztatás sűrűjében, elérhető célokat tűznek maguk elé és jó döntéseket hoznak, valamint birtokosai azoknak a kompetenciáknak, melyeken keresztül tudják, hogy hogyan kell testi, lelki erejüket fokozni és karbantartani.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel (táplálkozás, alkohol- és kábítószer-fogyasztás, dohányzás, családi és kortárskapcsolatok, a környezet védelme, aktív életmód és sport, személyes higiénia, szexuális fejlődés).

Mindezek érdekében céljaink, hogy tanulóink:

- képesek legyenek a saját belső és külső környezetük iránti figyelemre és igényességre, valamint a saját és társaik életminőségéért való felelősség vállalására;
- legyenek testileg edzettek, váljon igényükké a rendszeres mozgás – legyenek képesek tartós terhelések elviselésére;
- ismerjék az egészséges életmód kritériumait, ismerjék meg és tartsák be higiénés szabályokat, a helyes és egészséges öltözködés, táplálkozás alapjait;
- környezetünk és önmaguk tisztaságára ügyeljenek, legyenek ápoltak;
- tudatosan készüljenek a családi életre, ismerjék a családi munkamegosztásban reájuk váró feladatokat;
- ismerjék a szenvedélybetegségek egészségkárosító hatásait, utasítsák el az alkohol, a drog használatát, a dohányzást;
- rendelkezzenek a feladatok megoldásához szükséges egészséges önbizalommal.

A megvalósításban való közreműködés minden pedagógus feladata. Kiemelt szerepet kapnak azonban az iskolaorvos, a védőnők, illetve a biológia szakos pedagógusok, a testnevelők, az osztályfőnökök. Az egészségnevelési programban megvalósítandó tartalmat a kompetencia alapú oktatáshoz igazodva határoztuk meg, olyan elemekkel, melyek eszközeikben, módszereikben a korszerű nevelő munkához illeszkednek.

A megvalósítást elsősorban az alábbi tevékenységformák szolgálják:

- tanórai foglalkozások;
- tanórán kívüli foglalkozások;
- mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása (testnevelés órák, úszásoktatás,
- a természetismeret, biológia, valamint az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek);
- a helyi szokásokhoz illeszkedő programok;
- az egészségvédelmet szolgáló iskolaorvosi, fogorvosi és védőnői szolgáltatások;
- kirándulások, sportrendezvények;
- tájékoztató fórumok;

- iskolán kívüli rendezvények.

Alkalmazható munkaformák:

- projekt;
- interaktív foglalkozások;
- kooperatív tanulástechnikák;
- csoportmunka;
- differenciált tanulászervezés.

A segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok:

- szülők (család);
- szülői munkaközösség, szülői szervezetek;
- iskolaorvos, fogorvos, háziorvos, védőnő;
- gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, rendészeti szervek.
- Az iskolaorvos rendszeresen ellenőrzi tanulóink egészségi állapotát. Iskolafogászati ellenőrzés, kezelés félévente.
- Az iskolai védőnő rendszeresen méréseket, szűréseket végez.
- Minden tanév elején felmérjük az allergén anyagokra érzékeny tanulókat. Intézményünkben vész helyzetére elérhető az EPIPEN és a defibrillátor.

Erőforrások

Tárgyi feltételek:

- Szemléltető eszközök: faliképek, internet, számítógépes programok.
- Iskolánkban nincs orvosi szoba, tanulóink a helyi orvosi rendelőbe járnak vizsgálatra. Elsősegélydoboz az iskola tanári szobájában található. A fogászati ellátás az iskola fogorvos fogorvosi rendelőjében történik.
- Tornaterem, tornaszoba áll rendelkezésre, az iskola udvarán sportpálya is található
- A székhelyen futópálya az iskola előtti parkban.

Személyi feltételek:

- Tantestületünk tagjai az alapvető elsősegély nyújtási feladatokat el tudja látni.
- Az egészségnevelő munkát segíti az iskolaorvos, védőnő, fogorvos diákönkormányzat, szülők. • Külső segítők a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai, a családsegítők.

Az egészséges életmód fejlesztő programjai az egészséges életmódhoz és egészségneveléshez illeszthető témakörökből állnak. A fejlesztés tanórákon (beleértve az osztályfőnöki órákat), illetve tanórán kívüli foglalkozásokon (szakkörök, csoportos foglalkozások, sportrendezvények, tömegsport, röplabda, osztálykirándulások, vetélkedők, kiállítások, előadások), programokon (pl. egészségnap), iskolán kívüli rendezvényeken történik.

Bekapcsolódtunk az Iskolagyümölcs, Iskolatej programba.

Fejlesztő programok (tanórákon, tanórán kívüli foglalkozásokon)

Személyi higiénés testápolási programok

Cél	Tartalom
Rendszeres napi tisztálkodás kialakítása Étkezések előtti, WC használat utáni kézmosás rendszeressé tétele	Testápolás ☐ a tisztálkodás napi rendje ☐ reggeli, esti tisztálkodás ☐ étkezés előtti, WC-használat utáni kézmosások ☐ tisztasági csomag használata az iskolában ☐ kozmetikai cikkek és a bőr
Egészséges öltözködés kialakítása	Évszaknak, időjárásnak megfelelő öltözködés kialakítása – egészség és divat
Helyes fogápolás kialakítása	Fogápolás Fogmosási szokások A helyes fogápolás Szűrővizsgálatok
Serdülőkori változások megismerése	Serdülőkor higiéniai problémái Serdülőkori változások ☐ bőr – izzadás ☐ test megváltozása ☐ nemi érés ☐ menstruáció a rendszeres tisztálkodás ☐ védőnői felvilágosító előadás
Környezet-higiénére nevelés ☐ az iskola ☐ a település tisztaságának igényére nevelés	Környezetünk rendje az otthon ☐ közvetlen környezet az iskolában ☐ az osztály tisztasága ☐ udvar rendje ☐ környezetünk rendezése ☐ lakás rendje ☐ rendrakás a szobámban ☐ feladatok otthon

Egészséges táplálkozást segítő programok

Cél	Tartalom
Az egészséges táplálék	Fejlődésünk alapja az egészséges táplálkozás – életkori sajátosságok Iskolatej- Iskolagyümölcs program
Megfelelő étkezési szokások kialakítása	Táplálékok megismerése ☐ egyes tápanyagfélések ☐ fontosság, arány, mennyiség
Korszerű étkezési szokások kialakítása	A táplálkozás napi rendje Étkezési szokások ☐ higiénia (eszközök, kéz, étel) ☐ az étkezések esztétikája (terítés) ☐ illemszabályok
Korszerű technológiai eljárások	Konyhatechnikai, főzési eljárások megismerése

Gyermekbalesetek megelőzése

Cél	Tartalom
Balesetveszélyes helyzetek felismerése, elkerülése	Balesetveszély az iskolában ☐ tanítási órán ☐ testnevelés órán technika órán ☐ iskolaudvar Balesetveszélyes helyek a tanteremben Balesetveszély otthon ☐ háztartási gépek, munkák ☐ vegyszerek a háztartásban Balesetveszély a közlekedésben Közlekedési ismeretek megszerzése ☐ gyalogos ☐ kerékpáros közlekedés ☐ fontos KRESZ-szabályok

Elsősegélynyújtási ismeretek	Elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítása <ul style="list-style-type: none"> ☐ sérülés jelzése ☐ sebkötözés, -ellátás ☐ mentőhívás módja
Betegápolás megismertetése	Betegápolás <ul style="list-style-type: none"> ☐ gyermekbetegségek megismerése ☐ betegség a családban ☐ Segítsük a beteg embert!
Prevenció (megelőzés) jelentősége	Szűrővizsgálatok

Mozgással kapcsolatos programok

Cél	Tartalom
Rendszeres testmozgás	A rendszeres testmozgás megszerettetése <ul style="list-style-type: none"> ☐ testmozgás testnevelés órán ☐ szabadidőben ☐ mindennapos testnevelés – úszás ☐ Bozsik program ☐ osztálykirándulások ☐ fakultatív kirándulások ☐ gyógytestnevelés orvosi vélemény alapján

Lelki egészség

Cél	Tartalom
Lelki egészség megóvása	<p>Az egészség érték</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ép testben – ép lélek ☐ pozitív gondolkodás ☐ szorongás kezelése életünkben ☐ lazítás - relaxáció <p>Fejlődésünk a közösségben</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Mit gondolok magamról? ☐ Mit gondolnak rólam mások? Konfliktusok az életünkben ☐ családban ☐ osztályban ☐ barátok között <p>Hogyan oldjuk meg problémáinkat?</p> <p>Hogyan képzelem a jövőmet?</p>

Káros szokások megelőzése

Cél	Tartalom
Veszélyeztető tényezők felismerése	<p>Kémiai anyagok</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ vegyi anyagok ☐ gyógyszerek ☐ legális drogok ☐ illegális drogok ☐ dohányzás ☐ veszélyek megismerése <p>Ismerkedjünk meg jótékony hatású drogokkal!</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ gyógynövények, gyógyteák <p>Káros szokások, szenvedélyek Hogyan előzhetjük meg a káros szokások kialakulását?</p>

Családi életre nevelés

Cél	Tartalom
Nemi szerepek életünkben	<p>Testünk</p> <p>A testünk megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ fiúk és lányok ☐ tisztálkodás fontossága ☐ a serdülő higiénája ☐ szexualitás ☐ szexuális úton terjedő betegségek
Családtervezésre való felkészítés	<p>A család</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ apa-, anya szerep ☐ társas kapcsolatok ☐ párválasztás ☐ házasság ☐ családtervezés
A családok életének megszervezése	<p>A családi élet a mindennapokban</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ családi élet szervezése ☐ munkamegosztás a családban ☐ családi ünnepek

Osztályfőnöki órák tervezett foglalkozásai felső tagozatban – életvezetési ismeretek

Témakörök	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
I. Önismeret	Ki vagyok én?	Változásaim – hogyan fejlődöm?	Leválás a családról, az önállósodás kezdete	Hogyan építem önmagam?
II. Én és a helyem a környezetben	Én és a helyem a családban	Helyem az iskolában, osztályban – együttműködés	A baráti társaság és a kortársak szerepe	Felelős felnőtté válás

III. Egészséges és biztonságos élet	Az egészség érték életünkben	Életrend, életritmus	Mi bánt engem? Válságos helyzetek	Az én életösvényem
IV. Veszélyeztető tényezők	A drog fogalma, hatása a szervezetre, a családra és a társadalomra	Kísértésnek kitéve – dohányzás, alkohol	Az egyén és a drogok	A drogok és a társadalom, következmények
V. Óvd és véd	Személyes biztonság:	Hogyan tudok visszautasítani?	Visszautasítási technikák,	Nemet mondani. Határozott
magad! Bűnmegelőzés	jogaim és kötelességeim	Véleményalkotás, ítéletformálás, bűncselekmények elkerülése	döntéshozás Törvények, szabálysértések	ellenállás, alkotó gondolkodás Törvények, szabálysértések

Kapcsolatépítés, az egészségvédő szervekkel együttműködés

Belső résztvevők

- az iskola nevelői, biológia tanár

Külső résztvevők

- iskolaorvos;
- iskola védőnője;
- szülők;
- SZMK;
- Gyermekjóléti Szolgálat;
- Nevelési Tanácsadó;
- rendészeti szervek;

Továbbképzés

Az iskola továbbképzési tervében meghatározottak szerint.

19. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Iskolánkban az elsősegélynyújtás a tanulók érettségéhez igazodva a tartalmi és gyakorlati ismeretek bővülésével valósul meg.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat □ ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni (112)

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kérésére a védőnő, mentőtiszt tematikus órákat tart,
- támogatjuk a pedagógusok részvételét az elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

A helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási alapismeretek

Tantárgy	Elsősegély-nyújtási alapismeretek
Biológia	- rovarcsípés - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés

Kémia	- hő- és vegyszer okozta sérülés - mérgezések, - szén-monoxid mérgezés - savmarás - égések, forrázás
Fizika	- hő és elektromos áram által okozott sérülések - forrázás
Technika	- főzés - eszközhasználat közben előforduló sérülések
Testnevelés	- esések, zúzódások, törések - sporteszközök okozta sérülések
Osztályfőnöki	- teendők közlekedési balesetek estén - mentők hívásának helyes módja - beszélgetés az elsősegély-nyújtási alapismeretekről az iskola egészségügyi szolgálat (védőnő) szakembereinek részvételével

Minden évben szükségesnek tartjuk épületenkénti elsősegély dobozok felülvizsgálatát, kiegészítését.

20. Drogstratégia

Társadalmunkban, az iskola tanulói-szülői közegében egyre több veszélyeztető tényező rombolja a gyerekek testi-lelki egészségét.

A statisztikák szerint Magyarországon egyre nő a szenvedélybetegek száma, ezen belül fokozatosan nő a drogfogyasztók aránya, s egyre fiatalabb korosztályok válnak emiatt is veszélyeztetetté. Így a drogprobléma már az általános iskolába is begyűrűzött, melynek kezelésére a pedagógusok sem tanulmányaik során, sem eddigi továbbképzések során nem kaptak felkészítést, segítséget. Munkájuk során csupán saját tájékozottságukra, ismereteikre, kutatásaikra támaszkodtak.

Pedig az ijesztően terjedő folyamat legfontosabb eleme a megelőzés lehet.

Iskolánk drogstratégiájának céljai:

Az iskolai drogstratégia szorosan kapcsolódik az iskolai pedagógiai programunkban meghatározott egészségnevelési tervhez.

- A probléma súlyosságának felismertetése, annak kezelésére való tudatos felkészülés.
- A tantestület és a szülők együttműködésén alapuló egységes, elsősorban a megelőzést célzó, egészségfejlesztési szemléletmód kialakítása.

- A felkészült és tájékozott pedagógusok irányításával (a pedagógiai program és egyéb, a megelőzést segítő programok keretében) a tanulók egészségmegőrző szokásainak alakítása, és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel kialakítása, ehhez alternatív lehetőségek biztosítása.

A célok megvalósítását segítő kapcsolatrendszer:

- a család;
- szülői munkaközösség;
- iskolaorvos, védőnő;
- rendészeti szervek;
- Diákönkormányzat;
- családsegítő szolgálat

A célok megvalósítása során jelentkező megváltoztathatlan adottságok iskolánkban:

- etnikai összetétel;
- szociális háttér;
- a család tagjainak iskolázottsága;

Megváltoztathatók:

- a tanulók személyisége;
- szemlélet, mely az életmód minőségéhez kapcsolódik; • a helyzetfelismerő és dönteni tudás készsége; • értékrend, ismeretanyag.

Célok megvalósítását szolgáló források:

- az iskola költségvetés;
- pályázatok;
- az iskola alapítványa;
- humán erőforrás (pedagógusok, az iskola társadalmi kapcsolatrendszere);
- egyéb lehetőségek (pl. adományok, céltámogatások).

Az életvezetési ismeretek és készségek távlati munkaterve:

- Pedagógusok ez irányú szakmai továbbképzésének támogatása.
- Kortársképzés támogatása.
- A segítő szervezetekkel, személyekkel kialakított kapcsolatrendszer állandó fejlesztése.
- A tanítási óra keretében (osztályfőnöki, illetve minden tantárgy) a téma feldolgozása interaktív módon.
- A tanórán kívüli szabadidős iskolai foglalkozások, rendezvények körének bővítése, kapcsolódása a programhoz.

Az aktuális feladatok az éves munkatervben kerülnek meghatározásra a felelősök és határidők kijelölésével.

21. Környezeti nevelési program

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
  - „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” szemlélet kialakítása□
  - Fenntartható fejlődés fogalmának értelmezése, célrendszerének megismerése;□
  - a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
  - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel;
  - tudatos vásárlói szokások kialakítása;
  - újrahasznosítási lehetőségek, formák felfedeztetése- papírgyűjtés, elem
  - a környezetvédelemmel kapcsolatos kritikus, problémamegoldó tanulói gondolkodás kialakítása;
  - veszélyes anyagok szelektív gyűjtése- elem

2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
  - A természettudomány, biológia, földrajz, vizuális kultúra tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
  - A környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: o Fenntarthatósági témahét programjai
  - minden évben egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
  - minden évben egy-egy környezetvédelmi „Jeles nap” alkalmából történő megemlékezés játékos vetélkedővel, akadályversennyel;
  - lehetőség szerint hazánk nemzeti parkjainak meglátogatása.
  - minden évben az érdeklődő tanulók részvételével versenyekre való felkészülés

A környezeti nevelés fogalma

„Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet értékeit is figyelembe vevő cselekvésre.”

(KöNKP.2004.)

Törvényi háttér

- Az **Alkotmány** környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai;
- **Környezet- és természetvédelmi jogszabályok;**
- **A fennálló oktatási törvény idevágó paragrafusai.**

Erőforrások

Személyi feltételek:

Belső: tanárok, diákok, technikai dolgozók, iskolaorvos, fogorvos, védőnő, pszichológus (lehetőség szerint, pályázati forrásokból).

- Pedagógusok: programok szervezése, lebonyolítása, dekoráció.
- Technikai dolgozók: szelektív gyűjtés segítése, programok segítése, beszerzések.
- Iskolaorvos, fogorvos, védőnő: az iskola-egészségügyi hálózat működtetése, programok támogatása, szervezése. • Tanulók: tantermek, zöld területek havonkénti rendezése, hulladékgyűjtés.

Külső: szülők, a környék lakói és egyéb partnerek (fenntartó, környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények, civil szervezetek, hivatalos szervek, stb.)

- Szülők, egyéb partnerek: programok segítése, támogatása, iskolaudvar parkosítása.

Anyagi feltételek:

- A fenntartó támogatása – az iskolai költségvetés lehetőségei.
- Egyének, szervezetek támogatásai.
- Az iskolai alapítvány saját bevételei, adományok.
- Pályázatok.
- SZMK

21.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben:

- az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt;

- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés; • a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése; • a testi-lelki egészség megőrzése.

Az iskola hitvallása

A környezet- és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is alakítani kívánjuk.

Hosszú távú pedagógiai célok:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása;
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése;
- rendszerszemléletre nevelés;
- holisztikus szemléletmód kialakítása;
- fenntarthatóságra nevelés;
- a környezetetika hatékony fejlesztése;
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés;
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés;
- tolerancia kialakítása;
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése;
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése;
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése;
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása;
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések felismerése;
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség fejlesztése;
- globális összefüggések megértése;
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása;
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra; tevékenységre történő aktivizálás;
- a családi életre nevelés fejlesztése; • az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése.

21.2. Konkrét célok és feladatok

Cél:

- A környezeti nevelés az oktatás valamennyi területén jelenjen meg.
- Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket.
- A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek épüljenek be a tantárgyi rendszerbe.
- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői.

Feladat:

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése,
- helyi értékek és problémák feltérképezése;
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem; hulladék, energiatakarékosság, helyi védettség stb.);
- a lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai);
- a hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken;
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken;
- a szülővel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése;
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése;
- az egészségre káros szokások biológiai-élettani-pszichés összetevőinek megismertetése;
- mindennapi testedzés: testnevelésórák, napközis szabadidő, óráközi szünetek, uszodai programok stb.

21.3. Az iskolai környezet

A példamutató iskolai környezet tényezői:

- termek, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása;
- növények, élősarok;
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés;
- gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése;
- szelektív hulladékgyűjtés;
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása;

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai keretek

- tantárgyakba beépítve;
- tanulmányi kirándulások a városban, a város környékére, melyek anyagi megterhelést nem jelentenek sem szülőnek, sem az intézménynek;
- sportprogramok;
- osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák;
- testnevelés.

Tanórán kívüli lehetőségek

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában és az élet más szakaszaiban is lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása. **Célkitűzések:**

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit;
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés);
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket;
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre;
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást;
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás);
- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát és környezettudatos életmód elsajátítására;
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat;
- neveljenek a hagyományok tiszteletére;
- fedezzenek fel és adjanak tovább követendő mintákat;
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében); tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette.
- *Szakkörök*
- *Tanulói pályázatok*

- *A környezet- és egészségvédelem jeles napjai*
- *Akciók*
- *Kiállítások*
- *Média*
- *Kirándulás*
- *Tanösvény*
- *Zöldesítés*
- *Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés*
- *Vetélkedők, tanulmányi versenyek*
- *Városismereti program*
- *Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel*
- *Művészeti csoportok, ünnepségek*
- *Kézműves*
- *Diák Önkormányzati nap*
- *Sportnap*
- *Látogatások*
- *Előadások*
- *Szülői értekezletek, szülői fórum*
- *Pályaorientáció*
- *Témahetek*

Kerettantervi óratervek 1-4. és 5-8. évfolyamokon: (2020-2021.)

Óraterv a kerettantervekhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+0,5
Idegen nyelvek	0	0	0	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+0,5
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Digitális kultúra	0	0	0	0
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabodon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	24	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+0,5	3+1	4
Dráma és színház	0	0	0	0
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+0,5	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2+0,5	0	0
Biológia-egészségtan	0	0	2	1+1
Fizika	0	0	2	1+1
Kémia	0	0	1+0,5	2
Földrajz	0	0	1+1	2
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1+0,5	1	1
Hon- és népismeret	1	0	0	0

Digitális kultúra/Informatika	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1+0,5	1	0
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Kerettantervi óratervek 1-4. és 5-8. évfolyamokon: (2021-2022.)

Óraterv a kerettantervekhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+0,5
Idegen nyelvek	0	0	0	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+0,5
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Digitális kultúra	0	0	0	0
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	25	27

Óraterv a kerettantervekhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Dráma és színház	0	1	0	0
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+0,5	3+1
	2	2	2	2
Történelem				
	0	0	0	1
Állampolgári ismeretek				
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2+0,5	0	0

Biológia-egészségtan	0	0	2	1+1
Fizika	0	0	2	1+1
Kémia	0	0	1+0,5	2
Földrajz	0	0	1+1	2
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	0	0	0
Digitális kultúra/Informatika	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1+0,5	1	0
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Kerettantervi óratervek 1-4. és 5-8. évfolyamokon: (2022-2023.)

Óraterv a kerettantervekhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	6+0,5
Idegen nyelvek	0	0	0	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+0,5
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	0
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	27

Óraterv a kerettantervekhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+0,5	4
Dráma és színház	0	1	0	0
Idegen nyelvek	3	3	3	3

Matematika	4	4	3+0,5	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Étika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2+0,5	0	0
Biológia-egészségtan	0	0	2	1+1
Fizika	0	0	1+0,5	1+1
Kémia	0	0	1+0,5	2
Földrajz	0	0	2	2
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	0	0	0
Digitális kultúra/Informatika	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1+0,5	1	0
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	31

Kerettantervi óratervek 1-4. és 5-8. évfolyamokon: (2023-2024.)

Óraterv a kerettantervekhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+0,5
Idegen nyelvek	0	0	0	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+0,5
Étika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Óraterv a kerettantervekhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+0,5	3+0,5
Dráma és színház	0	1	0	0
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+0,5	3+0,5
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2+0,5	0	0
Biológia-egészségtan	0	0	2	1+0,5
Fizika	0	0	1+0,5	2
Kémia	0	0	1+0,5	2
Földrajz	0	0	2	1+0,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	0	0	0
Digitális kultúra/Informatika	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1+0,5	1	0
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

Kötelező tanítási órák

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a 2020-ban miniszteri közleményben meghatározott kerettantervi tananyaggal és követelményekkel.

Szabadon tervezhető órakeret terhére szervezett órák (NAT2020)

A kerettantervi rendeletben meghatározott szabadon tervezhető órák számával évfolyamonként különféle tantárgyak óraszámait növeltük meg.

1-3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	Heti 1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	Heti 0,5 óra
4. évfolyam	Német	Heti 1 óra
1-3. évfolyam	Matematika	Heti 1 óra
4. évfolyam	Matematika	Heti 0,5 óra

7-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	Heti 0,5 óra
7-8. évfolyam	Matematika	Heti 0,5 óra
6. évfolyam	Dráma és színház	Heti 1 óra
8. évfolyam	Állampolgári ismeretek	Heti 1 óra
6. évfolyam	Természettudomány	Heti 0,5 óra
8. évfolyam	Biológia	Heti 0,5 óra
7. évfolyam	Fizika	Heti 0,5 óra
7. évfolyam	Kémia	Heti 0,5 óra
8. évfolyam	Földrajz	Heti 0,5 óra
5. évfolyam	Hon- és népismeret	Heti 1 óra
6. évfolyam	Technika	Heti 0,5 óra

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a rendeletben kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Jelenleg iskolánkban a tanulók fő idegen nyelvként a német nyelv tanulását, szakkör jelleggel az angol nyelvet választhatják. Angol nyelvből, aki választja félévkor és tanév végén osztályozó vizsgát tehet, így bekerül a bizonyítványba az értékelés.

Szabadon választható foglalkozások.

Az adott tanév igényei és lehetőségeit felmérve:

- tanulószoba 5-8. évfolyamon
- napközi
- sportkör
- felzárkóztatás, korrepetálás
- szakkör,
- -versenyfelkészítés

1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a pedagógusok nevelő – oktató munkájuk során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a jóváhagyott hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés, stb.). Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tankönyveket, tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek, szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. Kiválasztási szempontjaink:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.

- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A kiválasztáskor ügyelünk arra, hogy felmenő rendszerben lehetőleg ugyanazon tankönyvszerző által írt tankönyveket, vagy tankönyvcsaládot rendeljük meg, amelyek színesek, erős kötésűek és kedvező árfekvésűek. A feladatlapok összhangban legyenek a választott tankönyvvel. A tanszerek tekintetében a szaktanári igények a legszükségesebb eszközökre korlátozódnak.
- A választott tankönyv legyen jól felépített, emelje ki a lényegét.
- Legyen a tanuló számára könnyen érthető, érdeklődés felkeltő.
- A tankönyv minél jobban szolgálja a pedagógus igényeit is, legyen hozzá segítséget nyújtó kézikönyv.
- Tartalmazzon differenciálásra alkalmas feladatokat is.
- Előnyben részesítjük azokat a könyveket, amelyek segítik a szemléltetést, tartozik hozzá hang, illetve képanyag, digitális segédanyag.
- Figyelembe vesszük a minőségi mutatókon túl a könyv, segédlet árát, súlyát, s a tankönyvrendelés során a tartós tankönyvek közül választunk.

1265/2017. (V. 29.) Korm. határozat alapján ingyenes tankönyvellátást biztosítunk az 1-8. évfolyamra (további szabályozás SZMSZ)

Törekszünk arra, hogy az iskolai könyvtár állományát a tartósan használható tankönyvekkel és

tanulói segédletekkel / pl. térképekkel, szótárakkal .../ folyamatosan bővítsük, hogy igény szerint, évenként kölcsönözhessek a diákoknak. Az EMMI rendelet 161.§-a írja elő, 2. sz. melléklete határozza meg a kötelező (minimális) eszköz-és felszerelési jegyzéket.

2. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabálya

1. osztálytól: **Etika/ Hit- és erkölcsstan** (mint kötelezően választandó tantárgy) oktatására vonatkozó szabályok:

Intézményünkben a tanulók szülei a törvényi előírásoknak megfelelően nyilatkoznak arról, hogy Etika vagy Hit- és erkölcsstan oktatást választanak. Első osztályosok esetében az Etika/ Hit- és

erkölcsstan tantárgyhoz kapcsolódó választást a szülő a tanuló beiratkozásakor adja írásban, annak módosítására minden tanév május 20-ig van lehetősége.

A hit és erkölcsstan oktatása keretében az oktatást vállaló egyház, felekezet szabadon választható.

Szabadon választható foglalkozások:

Szakkör: lehetőség szerint 2. évfolyamtól angol nyelv tanulása, illetve az iskola lehetőségei, a tanulók igénye szerint is indíthatók szakkörök.

Tanulószoba. / Az igények felmérése év elején történik./

Intézményünkben pedagógusválasztásra nincs lehetőség.

3. Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei:

Intézményünkben az etika, illetve a hit- és erkölcstan oktatása csoportbontásban történik a szülő illetve a tanuló választása alapján.

Mivel kiemelten kezeljük a matematika és a magyar tantárgyak szilárd alapkészségeinek a létrehozását, ötödik évfolyamtól e tantárgyakat a lehetőségek függvényében (magas osztálylétszám, megfelelő számú szaktanár esetén) nem osztálykeretben, hanem csoportban tanulják diákjaink. Feltétlenül érvényesülnie kell a csoportok közötti átjárhatóság elvének és a heterogenitásnak, így évfolyamonkénti integrációt valósíthatunk meg.

Az alapszintű idegennyelv-oktatás 4. évfolyamtól (szintén magas osztálylétszám esetén lehetőség szerint) csoportbontásban valósul meg, hiszen a beszédközpontú tanítás csak így alkalmazható hatékonyan.

Egyéb csoportok kialakítása egy évfolyam több osztályából, vagy különböző évfolyamokról is megvalósítható az igények előzetes felmérése alapján, megfelelő számú jelentkező esetén. (pl.: szakkör, tanulószoba)

4. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézmény pedagógusainak tudatában kell lenniük az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, ennek szellemében biztosítják a diszkriminációmentes oktatást, nevelést.

Intézményünket a befogadó, toleráns légkör jellemzi. A pedagógusok folyamatosan bővítik az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket, részt vesznek az esélyegyenlőséggel kapcsolatos programokon, jelzik az esélyegyenlőség sérülését.

Alapelvek:

- Igazságosság, méltányosság, esélyteremtés szem előtt tartása.
- A különbözőség elfogadása.
- Az emberi méltóság tiszteletben tartása.
- A hátrányos otthoni körülmények ellensúlyozása.
- A társadalmi hátrányok leküzdésére való törekvés.

Általános célok:

- Megvalósítani a tanulók integrált nevelésének minden feltételét.
- Biztosítani a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók közül az együtt nevelhetőek számára a közoktatási törvényben előírt feltételeket.

- Egyenlő esély biztosítása minden gyermek, tanuló számára a pedagógiai szakszolgálatok igénybe vételére.

Feladatok az esélyegyenlőség elősegítéséért:

- A hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésének, fejlődésének nyomon követése
- Az SNI-s gyermekek, tanulók korai felismerése, szűrése és fejlesztése.
- A lemorzsolódók számának a csökkentése azáltal, hogy tanítási gyakorlatra építve korszerű pedagógiai módszerekkel adják át a tananyagot a pedagógusok.

Hátránykompenzáló intézkedések

- Kiemelt figyelmet fordítunk mind a különleges bánásmódot igénylő, a sajátos nevelési igényű tanulók, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására, ennek érdekében végzett tevékenységeink:
- a nehéz körülmények között élő gyermekek feltérképezése, egyéni sajátosságaik, problémáik megismerése,
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén, az esetleges tanulási, beilleszkedési, magatartási problémák diagnosztizálása,
- a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölést, a többszintű tervezést és tananyagot alkalmazunk,
- az arra rászoruló szakértői és rehabilitációs bizottságokhoz kontrollvizsgálatokra küldése,
- felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások biztosítása,
- a hosszabb hiányzások miatti lemaradások pótoltatása segítséggel,
- a hiányok miatt egyéni és kiscsoportos pótlás biztosítása,
- az iskolai étkeztetés és az egyéb (tanulószoza) foglalkozásokon való részvétel motiválása, • a célcsoport gyerekeinek minél nagyobb számban történő bekapcsolása a segítő programokba,
- az intézményi és szervezeti együttműködések lehetőségeinek felkutatása, támogatása
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel és az érintett szakszolgálatokkal, intézményekkel
- Minőségi oktatás és integráció
- A tanulócsoporthoz szervezésénél a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) osztályba sorolása az arányosság elvének figyelembe vételével történik.
- A tanulás valamennyi színterén inger gazdag környezet teremtése.
- A tanulók személyiségének megismerése, egyéni szükségletekhez igazodó pedagógiai módszerek alkalmazása, a gyermekek érzelmi támogatása, motiválása,
- A kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1-6. évfolyamon, bővítése a 7-8. évfolyamon folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés.

- A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül.
- A szabadidős tevékenységeken, programokon való részvétel motiválása,
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-, értékelési eljárások alkalmazása.
- Differenciálás lehetőségeinek bővítése a tanórákon, az értékelésben.
- Differenciált házi feladatok adása.
- Tanári konzultáció, egyéni segítségnyújtás biztosítása.
- Az önálló tanulást segítő segédeszközök használatának megtanítása, támogatása, az iskolai könyvtár használatának biztosítása.
- A kompetencia mérések eredményeire alapozott tudatos, tervszerű fejlesztés megvalósítása.
- A pedagógiai munkát segítő szakemberek bevonása a nevelés-oktatás folyamatába.
- A pedagógusok módszertani képzettségének folyamatos javítása, fejlesztése.
- Továbbtanulás támogatása, pályaorientáció.

A célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük:

- tanulóink szociális helyzetét,
- az egyéni fejlesztésben részesülők tanulmányi eredményeit,
- a lemorzsolódás arányát,
- a továbbtanulási mutatókat

5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az 1. évfolyamon a kötelező DIFER – mérés eredményeiről tájékoztatjuk a szülőket és pedagógusokat. A DIFER - mérés alapján kapott eredmények figyelembevételével a szükséges

- az egyéni fejlesztési tervek elkészítése
- a tanulási módszerek kialakítása
- az iskolai fegyelem és figyelem és
- a kötelességérzet kialakítása.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A különféle tanulási technikák megismertetése, és a gyerekek saját, személyre szabott kiválasztásának segítése.

6. Kulcskompetenciák fejlesztése

6.1. Kommunikációs kompetenciák: idegennyelvi és anyanyelvi kompetencia

6.1.1. Idegen nyelvi kompetencia

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek, amelyek összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése (szociális és állampolgári kompetencia).

Az ehhez szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását), valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára (digitális kompetencia) és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is (hatékony, önálló tanulás kompetenciája).

Ha a tanulói tevékenységekből indulunk ki, fontos szerephez jut az esztétikai-művészeti tudatosság és (főként) kifejezőkészség-kompetencia, pl. projektmunka, daltanulás, szerepjátszás során.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel
(alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén).

A sikeres nyelvtanításban és -tanulásban tehát minden kulcskompetenciának meg kell jelennie, ahogyan a különböző élethelyzetekben is szükségünk van a különböző kompetenciákra.

A NAT szerint a kiemelt fejlesztési célok, a kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A Nemzeti Alaptanterv azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait. A tanulásszervezés optimális megoldásához persze nem elég a képzett pedagógus, szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára: könyvekre, nyomtatott tananyagokra, kísérleti felszerelésekre, informatikai programokra, programcsomagokra és más, mint például IKT (azaz információs és kommunikációs technika) eszközökre.

6.1.2. Anyanyelvi kompetencia

Az anyanyelv sokoldalú ismerete a társadalmi kommunikáció alapja. Lehetővé teszi az értékek megismerését, az értelmi képességek fejlődését, társas kapcsolatok kialakulását. A nyelv az önkifejezésnek, az önálló vélemény kialakításának és kifejezésének alapja, kulcsszerepe van a felelősségzet kialakulásában, a szocializációban.

A kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális érintkezés teljes szélességében.

A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben való megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul.

A véleménynyilvánítás és a vitakultúra fejlesztése az autonóm magatartás kialakulását és a másik ember iránti tiszteletet, a más vélemények mérlegelését egyaránt segíti.

A kompetencia-alapú oktatásban a tanulási folyamatot megkönnyítő alapismeretek és készségek fejlesztése kerül előtérbe.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés

- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Beszédfejlesztés: beszédleghzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó,
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Hangok, szótagok analízise, szintézise
- Tér- és időbeli tájékozódás
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyesejtés kialakítása
- Olvasástechnika, szövegértő olvasás fejlesztése
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszéd, szituációs játékok
- Mérlegelő gondolkodás
- Hagyományok tisztelete

A kompetenciát alkotó ismeretek

Az alapszókinés, a funkcionális nyelvtan, a nyelvi funkciók biztos ismerete.

A szóbeli kapcsolattartás különféle típusainak és a különféle beszélt nyelvi stílusok fő jellemzőinek ismerete.

A kommunikációban használt nonverbális eszközök (hanghordozás, mimika, gesztus, testtartás) ismerete.

Az irodalmi és nem irodalmi szövegek fő jellemzőinek ismerete.

Az írott nyelv fő jellemzőinek ismerete (hétköznapi, irodalmi, tudományos, stb.).

A nyelv és a kommunikációs formák időbeni, térbeni változatosságának társadalmi és kommunikációs környezethez igazodásának felismerése.

Kapcsolatfelvételi formák (köszönés, megszólítás, kérés, kérdezés) elsajátítása.

Az anyanyelv, mint rendszer jelenének, múltjának, történetiségének ismerete.

A kompetenciát alkotó készségek:

Közlések írásban és szóban, illetve azok megértése, másokkal megértetése különböző helyzetekben, különböző céllal. Kommunikációs helyzetekben elhangzó szóbeli közlések meghallgatása és megértése. Tömör, világos beszéd. Közlés befogadó általi megértésének megfigyelése. Változatos kommunikációs helyzetekben beszélgetések kezdeményezése, folytatása, befejezése.

Különbéféle szövegek olvasása és azok megértése információszerzés, tanulás vagy szórakozás céljából. Szövegtípusoknak megfelelő olvasási stratégiák alkalmazása.

Írásbeli információk, adatok és fogalmak keresése, gyűjtése és feldolgozása, a szerzett tudás rendszerezése. Vizuális, auditív információk kritikus szűrése. Az információözből a lényeges információk kiszűrése.

Különbözö kommunikációs helyzetekben alkalmazott nyelvi formák.

Különbözö típusú és külféféle céloknek megfelelő írott szövegek alkotása megfelelő helyesírással, a szövegalkotás lépéseinek betartásával.

A vita nyelvi kultúrája: érvek, ellenérvek meggyözö megfogalmazása, partner(ek) érveinek megértése szóban és írásban.

Szövegek megértéséhez segédeszközök használata.

A kompetenciát alkotó attitűdök:

Anyanyelvhez való pozitív viszony kialakítása, annak felismerésével, hogy az anyanyelv szellemi gazdagodásunk alapja.

Nyitottság mások véleményének, érveinek megismerésére, mérlegelésére, részben vagy egészben elfogadására, véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása. Nyilvánosság előtti magabiztos megszólalás.

Aktív részvételre ösztönzés kommunikációs folyamatokban.

Esztétikus kifejezésmódra törekvés helyes nyelvhasználattal.

Az irodalom szeretete, alkotók, alkotások, irodalmi értékek tisztelete.

A kultúrák közötti kommunikáció fontosságának felismerése.

Médiakezelés tudatossága

6.2. Digitális kompetencia fejlesztése

A XXI. században az informatika átszövi egész életünket, az információ társadalmi szerepe megnöött, ezáltal felértékelödött az információszerzés képessége. Az egyén érdeke, hogy időben hozzájusson munkájához, életvitele alakításához szükséges információkhoz, képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni.

Ehhez el kell sajátítani a megfelelő – technikai fejlődéssel lépést tartó – információszerezési, feldolgozási, adattárolási, szervezési és átadási technikákat.

Az informatika tanulása nem lehet öncélú – tanítása során a felhasználási lehetőségekre, a lehetséges alkalmazásokra mindig rá kell mutatnunk, s a tanulók elé ilyen komplex feladatokat kell kitűzni, és meg kell teremteni a tantárgyak közötti átmeneteket, kompetenciákat is. A különböző tudományterületek, tevékenységek ma már feltételezik a gép készségszintű használatát, vagyis a géphasználat nem cél, hanem eszköz jellegű legyen.

Képes legyen önálló információkeresésre az interneten és feldolgozásra (előadások készítése, újságszerkesztés).

A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez használja a könyvtári dokumentumokat és az internetet, a beszámolókat egy részéhez digitális tartalmakat készít. Az önálló és a társas tanulás folyamatában tanári segítséggel körültekintően választja ki az ismeretforrásokat, ha szükséges, tanácsot kér vagy tanácsot ad a médiahasználatról.

Az ismeretátadó és számon kérő pedagógus az ismeretek közötti eligazodást segítő, tanácsadó, az információt értékelni, abban kételkedni tudó tanulók nevelőjévé váljon. A tanulókat fel kell készíteni a problémamegoldó gondolkodásra, mint a feladatmegoldás magasabb szintjére. A leírt készségek elsajátítása akkor igazán eredményes, ha lehetőség szerint már az általános iskola alsó tagozatában elkezdődik a munka.

A digitális kompetencia fejlesztését szolgálhatják más tantárgyak feladatai, amennyiben géphasználatot (alkalmazás, internet), vagy csak egyszerűen problémamegoldó gondolkodást, kreativitást igényelnek.

A kisebbek ezt más tantárgyak, vagy délutáni foglalkozások keretén belül vehetnék igénybe. A tanórákat nagyobb érdeklődés esetén kiegészíthetik a különféle alkalmazói és programozói szakkörök, amik a differenciált oktatást segítik elő. A szakkörök beindítását előzetes felmérések előzzék meg.

A vizuális kultúra tantárgy egyik alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek és életkori sajátosságainak megfelelően egyegy tananyag rész produktumát digitális formában készítik el. A vizuális kultúra tantárgy egyik legfontosabb feladata a digitális technika változásaira reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

Feladataink, tevékenységeink a kompetenciaterületek fejlesztése érdekében:

- tanulmányi versenyek szervezése minél szélesebb körben,

- a versenyek legfontosabb eleme a felkészítés, amely egyéni, építkező jellegű legyen,
- hatékony a kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása;
- a versenyzés etikájának megtanítása;
- fontos a versenyre való felkészítő tanárok kísérő, együtt érző, támogató szerepköre;
- önálló kiselőadások szakórákon, szakkörökön, elsősorban a tehetséges tanulóknak;
- biztató értékelés;
- differenciált feladatok adása;
- csoportfoglalkozások szervezése, amelyek az adott témakörben való jártasság szerint átjárhatók.

6.3. Matematikai és gondolkodási kompetenciák fejlesztése

Matematikai gondolkodás kompetencia

A matematikai kompetencián olyan felkészültséget értünk, amely alkalmassá tesz arra, hogy különböző helyzetekben hatékonyan cselekedjünk. Szűkebb értelmezésben a kompetenciát rendszerint készségek, képességek rendszerének tekintjük, tágabb értelemben pedig olyan általános felkészültségnek, amely tudásra, tapasztalatokra, értékekre, beállítódásokra épül.

A matematikai kompetencia működése és így fejleszthetősége sem korlátozódik csak a matematikára, hanem más tantárgyakban, sőt a mindennapi élet számos területén is alkalmazható és így fejleszthető. Igen jelentős az alapvető gondolkodási képességek, ezek között a logikus gondolkodás szerepe.

A tanuló információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez. Társadalmi jelenségeket hasonlít össze, összefüggéseket állapít meg, következtetéseket, magyarázatokat fogalmaz meg. A társadalommal, a honvédelemmel és az állampolgári feladatokkal kapcsolatban képes a problémák azonosítására, releváns kérdéseket alkot, javaslatokat tesz, társaival tervezeteket készít. Nyitott annak átgondolására, hogy a tudományos-technológiai fejlődés, a környezetvédelemmel kapcsolatos problémák és a fenntarthatóság kérdésköre miképpen hat életútjára, családjára és hazájára.

Társadalmunk gyors technikai fejlődése, a gyors változások az alkalmazásképes tudást igénylik minden embertől.

A matematika oktatása során a legfontosabb, hogy felkészítsük tanulóinkat a mindennapok problémáinak megoldására a matematikai gondolkodás segítségével.

Így kiemelt feladatunk:

- Biztos számolási készség kialakítása
- Problémahelyzetekben a kreatív és logikus gondolkodás fejlesztése
- Gyakorlati problémákra matematikai megoldások keresése, eszközök megfelelő használatával
- Adatgyűjtés, feldolgozás, grafikonok, táblázatok készítése, elemzése, relációk értelmezése

Alsó tagozaton az elemi számolási készség elsajátítása és a logikus gondolkodás fejlesztése zajlik: egyéni tapasztalatszerzéssel, sok szemléltetéssel, gyakorlati példákkal.

A felső tagozaton az 5-6. osztályban a modern pedagógia változatos módszereivel, gyakorlatorientált matematikai oktatás zajlik.

A matematikai fogalmak kialakítása és az elvonatkoztatási készségek fejlesztése a legtöbb gyermeknél csak 7-8. osztályban válik lehetővé.

Az alapkompenciáknak a fejlesztésére minden tanítási helyzetben és tanítási órán adódik lehetőség.

A matematika iránt érdeklődő és tehetséges gyermekeinket versenyeken szerepeltetjük, amelyet felkészítés előz meg.

6.4. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A pedagógus vagy a társak orientáló észrevételeit, javaslatait és tanácsait figyelembe véve a tanuló képes korrigálni álláspontját, véleményét, valamint módosíthatja, átértékelheti, felülbíráhatja döntéseit. A társas tanulás közösségi élménye növeli önbizalmát, önbecsülését, egyúttal segíti reális énképének alakulását, és erősíti a közösségért történő felelősségvállalást.

A kooperatív tanulás révén az együttes tevékenység saját élménnyé válik. A tanuló társaival közös véleményt alakít ki, javaslatokat fogalmaz meg és terveket készít. A tanulás folyamán sok esetben társaival együttműködve dolgoz fel szövegeket, készít beszámolókat, gyűjt információkat, továbbá bekapcsolódik egy téma vagy probléma közös megbeszélésébe, ennek során érveket-ellenérveket fogalmaz meg.

A tanulási tevékenységek jellege, a társas tanulás lehetőségei olyan szituációkat és légkört teremtenek, amelyek biztosítják a tanuló szorongásmentes önkifejezését, ezek révén támogatják véleményének, gondolatainak, érveinek szabad kifejtését, ugyanakkor

tudatosítják, hogy saját szempontjai csak mások hasonló megnyilvánulásainak tiszteletben tartásával, érveinek megértésével, egyeztetésével érvényesülhetnek.

6.5. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló lakóhelye történetét és a település kulturális, néprajzi értékeit megismerve arra törekszik, hogy gazdagítsa a helyi társadalom életét. Önállóan és társaival együttműködve újságcikket ír, weboldalt szerkeszt. Problémaérzékenység, egyúttal együttműködő, segítő szemlélet jellemzi a projekteken való tevékenységét.

6.6. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A mindennapi élethez kapcsolódó készségfejlesztés, a hivatali ügyintézés intézményeinek és alapvető eljárásainak megismerése, a munkavállaláshoz szükséges ismeretek és készségek megszerzése, fejlesztése elősegíti a tanulónak a felnőtt szerepekre való felkészülését. A tanuló javaslatokat fogalmaz meg, tervezeteket készít; mindez hozzájárul az innováció iránti nyitottság és igény, valamint a felelősségteljes munkamorál megalapozásához.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. A hetediknyolcadik évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel és életmód iránti igény felkeltése, kialakítása,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat,

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztő programja

Intézményünkben a pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók integrált iskolai nevelése oktatása valósul meg.

Az iskolai fejlesztés alapelvei az intézményben megvalósuló gyógypedagógiai rehabilitációs foglalkozásokon túl:

- az intézmény pedagógusai megismerik a szakértői vélemény szakmai tartalmát és követelményeit, a rehabilitációs tevékenység egyéni fejlesztési terveit, célkitűzéseit, ütemezését, folyamatosan konzultálnak a gyógypedagógussal□
- az iskolai oktatásban érvényesítjük a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési formákat, indokolt esetben – a szakértői bizottság javaslata alapján – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés-minősítés alól mentesítést biztosítunk,□
- a tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet fordítunk a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztására,□
- sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaeorientáció folyamatát is.

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladatunk:

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

Pedagógiai tevékenységünk céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkulia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia – az olvasási képességzavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége,
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége,
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása,
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál,
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre,
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

Céljaink:

A fejlesztő munka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek meg-szerzésében.

Feladataink:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- b) a rövid távú emlékezet,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- d) a testséma biztonságának kialakítása,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újra tanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizálósintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,

- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia– a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonéma feldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngesség mentén), - helyesírási hibák halmozódása, - a tollbamondás utáni íráshibák.

Céljaink:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

Feladataink:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása, - a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia– az írás grafomotoros jellemzőinek zavara.

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

Céljaink:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskoláskorban, hogy a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Feladataink:

- a) a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- b) a testséma biztonságának kialakítása,
- c) a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- d) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- e) a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- f) sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia– a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

Céljaink:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

Feladataink:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,

- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh-, harag-reakciók,□
- motoros nyugtalanság (babrazás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),□
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,□
- ingersorozatok hibás kivitelezése,□
- tantárgyi alulteljesítés (főként nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),□
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.□

Céljaink:

A figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

Feladataink:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,□
- speciális figyelem-tréning,□
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,□
- fokozott egyéni bánásmód,□
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,□
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,□
- motiválás, sikerélmény biztosítása.□

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a **szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák**, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodó képesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Mint ahogy a magatartás jellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

Céljaink:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik.

Eszközei:

- a) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,

- b) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított időkeretek rendszeres alkalmazása,
- c) önértékelési képesség fejlesztése,
- d) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- e) együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- f) a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

7. A mindennapos iskolai testedzés rendszere iskolánkban

Célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítása a testmozgás eszközeivel. Az iskolai testnevelés és a sportolási lehetőségek keretei között az egészségnevelés, a testilelki fejlődés harmóniájának megteremtése feladatunk, ahol a csapatmunka, a közösségi szellem, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejlesztésre kerül.

Iskolánkban a mindennapos testnevelés a következő programok, szempontok szerint valósul meg:

- Minden gyermek minden nap vegyen részt a testmozgás programban
- Helyi tantervünk szerint heti 5 testnevelés tanóra a program alapja.
- A tanulószobai és szabadidős rendszerességgel szervezett foglalkozásoknak is szerves része a napi szabadidős sporttevékenység
- Minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési és légző-rendszer megfelelő terhelése.
- Minden testnevelés órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző-torna.
- Évi 1 alkalommal megtörténik a felső tagozatos tanulók fizikai és motorikus képességeinek a mérése a NETFIT teszt alapján a testnevelők vezetésével és adminisztrálásával, a MDSZ által meghatározottak szerint.
- Minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Személyiségfejlesztő hatása sokoldalú: a csapatsportokban, a testnevelési játékokban vagy az egyéni gyakorlatokban is érvényesül. • A kötelező úszásoktatáson a meghatározott évfolyam vesz részt.

A művészeti oktatás keretén belül választható a tanulók számára a társastánc is, ami minden évben külön egyeztetés útján valósul meg a szentesi SZILVER Alapfokú Művészeti Iskola kihelyezett tagozataként.

Választható, fakultatív programok (pl. kerékpártúra, kirándulások, táborok, Bozsik-program, őszi-tavaszi gyalogtúra, emlékfutások (október 23-i váltófutás) is szolgálják az egészséges életmód, a mindennapi testedzés iránti igény kialakítását.

A tanulók fizikai állapotának mérése

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. §

(11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Testi nevelés

Szinterei:

Székhely: tornacsarnok, leányiskola: tornaszoba, futópálya, az iskola előtti parkban található kondigépek.

Tagintézmény: tornaterem, az iskolák környéki játszó- és sportudvarok, séták, kerékpár és gyalogtúrák, emlékfutások (október 23-i váltófutás), versenytánc, Bozsik – program.

Feladat

A testi képességek fejlesztése, folyamatos karbantartása, a testtömeg index optimalizálása.

A sport, a megfelelő gyűjtőfogalom a testedzésre, magába foglal minden testgyakorlatokkal végzett testkulturális tevékenységet, függ attól, hogy milyen céllal és szervezeti keretben végzik. Annak, hogy sportol-e, tehát egyetlen kritériuma, hogy bizonyos rendszerességgel valamilyen sportágban kifejt-e fizikai aktivitást bizonyos ideig és bizonyos intenzitással. Kimutatottan fontos közösségfejlesztő hatásúak a csapatsportágak.

Sportolóink megyei és országos versenyeken bizonyítják tehetségüket / atlétika, röplabda, kézilabda, labdarúgás /, ezért szorgalmazzuk, hogy minél több tanuló vegyen részt az iskolai sportkör munkájában.

A gyógytestnevelés könnyített, vagy gyógytestnevelés órára történő beosztás rendje a hatályos jogszabályok szerint orvosi szűrés és szakorvosi ajánlat alapján történik, illetve hosszabb betegség után azok a tanulók vehetnek részt, amelyek a normál testnevelési órán még nem tudnak teljesíteni.

Tanulók egészségi állapotának jellemzői:

Az egészségügyi ellátás keretében fogorvosi, iskolaorvosi vizsgálatok kétszer történnek. Ekkor történnek meg a szűrések. A szűrések eredményei:

Legfőbb egészségügyi problémák:

- gerincferdülés, lúdtalp;
- a légzőszervi allergiás megbetegedések közül leggyakoribb az asztma;

- szív- és érrendszeri problémák, magas vérnyomás
- túlsúly

A szűrések eredményéből kitűnik, hogy a kulcsproblémák:

- Helytelen táplálkozás
- Mozgásszegény életmód
- A napi táplálékbevitel mennyisége és minősége sem megfelelő a tanulóknál.
- A túltápláltság oka a nem megfelelő tápanyag bevitel, túlzott szénhidrát fogyasztás, péksütemények, cukrozott üdítők és energia italok formájában. Kevés rosttartalmú ételt fogyasztanak.
- Tejet és tejterméket alacsony százalékban fogyasztanak. Ezzel szemben az édességek, a chips, a hamburger fogyasztása jelentős.
- A gyerekek fele napi szinten fogyaszt üdítőt.
- A napi tevékenységek során a tanulók kis hányada sportol rendszeresen.
- Kiemelt szerepet játszik a TV nézés. Növekszik a számítógép előtt letöltött idő.
- A gyermekek jelentős része a családdal tölti szabadidejét, felsőbb évfolyamokon megnövekszik a barátokkal eltöltött szabadidő aránya.
- Elgondolkodtató az a tény, hogy a gyermekek több mint fele reggeli fáradtságra panaszkodik, mely a késői lefekvésre vezethető vissza.

Következtetések:

- A megfelelő időközönkénti napi ötszöri étkezés az iskoláskorúak számára nagyon fontos, hisz szervezetük ebben az életkorban épül fel, és ha helytelen táplálkozási szokásokat, mozgásszegény életmódot alakítunk ki, akkor a felnövekvő generáció munkaképessége is jelentősen csökken.
- Az iskolai étkeztetésben minél több természetes alapanyagból készült étel kerüljön a gyermekek tányérjára, mert kimutatott tény, hogy a tartósított élelmiszerek rendszeres fogyasztása allergiás megbetegedést okozhat.
- Az egészséges életmód kialakításához hozzájárul az iskolai tej- és gyümölcsprogram.
- A diákokra zúduló jelentős mennyiségű tananyag, az elektronikus hírközlés a székbe kényszerítik fiataljainkat átlag napi 8 órában. A mozgásszervek ennek következtében rendellenesen fejlődnek – jól bizonyítja a gyógytornára kiszűrt tanulók száma.

A rendszeres testedzés, a sportolás sokféle segítséget adhat:

- A test súlyának megőrzését
- A társas kapcsolatok kialakításának lehetőségét,
- Az önbizalom további növelését,
- A testi-lelki harmónia elérését.

7.1. A tanulói tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

A diákok teljesítményének mérése, értékelése a nevelő-oktató munka állandó velejárója. Egy részt a tanórákon és tanórán kívül nyújtott teljesítmények állandó elismerése és értékelése tartozik ide, másrészt az iskolai élet egy-egy szakaszának lezárása.

A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének alapelvei:

A tanulmányi munka előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése (osztályzás) a pedagógus törvényben rögzített joga. Az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a szaktanár felel, viszont az alapelvek, célok funkciók tekintetében (egyértelműnek) konszenzusnak kell lennie a nevelőtestületen belül.

Az értékelés fő alapelve a fejlesztő támogatás: intézményünk értékelési normája, hogy a tanári értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét legyen, a minősítés (érdemjegy/osztályzat) hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt.

A mérés értékelés **célja:** informálódni a tanuló tananyagban való előrehaladásáról, de legátfogóbb célja a reális önértékelés, az önálló tanulási képesség és igény kialakítása.

Az értékelés **funkciója,** hiteles visszajelzést adni a tanuló számára a követelmény – teljesítmény megfeleléséről.

A követelmények alapelvei:

1. Motiváló – ösztönző hatású
2. Következetes – felelősségteljes
3. Egységes – áttekinthető
4. Folyamatos, rendszeres
5. Szakszerű, kiszámítható, azonos feltételeket teremtő
6. Tárgyilagos, objektív, feleljen meg a tanulóink életkori sajátosságainak
7. Differenciált, tanulóra szóló
8. Visszajelző: jelezze a tanuló és környezete számára az aktuális helyzetet
9. Preferálja a tehetséget, szorgalmat.

A tanuló minősítésének formái:

Az értékelés alapja a helyi tanterv ismeret és követelmény rendszere, valamint tanulóink önmagukhoz viszonyított fejlődése.

Az értékelés a pedagógia folyamatban állandóan jelen van, de nem cél, hanem eszköz a pedagógus, a tanuló, a szülő számára.

Az első osztálytól kezdve fokozatosan a saját képességekhez mért fejlődés értékelésétől el kell jutni a nyolcadik év végére a helyi tanterv által előírt követelmények teljesítéséig. Tanulóinknak elegendő alkalmat kell adni, hogy minél több területen ismerhessék meg magukat, próbálhassák ki képességeiket, tudásukat.

Az értékelés és minősítés együtt jár a siker és kudarc megélésével. Feladatunk segíteni ezek feldolgozását.

Az értékelés kiterjed

- ismeretek és készségek elsajátítási szintjére,
- fejlődése a korábbi teljesítményekhez képest, - szorgalomra és ezen belül felkészülésre – feladatvállalásra, végzésre.

Az értékelés funkciója differenciált:

- folyamatos munka – folyamatos visszajelzés eszköze,
- tanulásra motivál,
- kontrollálja az elvárt követelményekhez való viszonyt,
- meghatározza a hasonló tevékenységben résztvevők relatív helyzetét,
- jelenthet versenyorientációt, sikert, kudarcot, - kontrollja az önismeretnek, - előre haladás mérésének eszköze.

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai:

- **szóbeli:** az előző tanítási órán feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján. Számonkérés során törekedni kell a megfelelő légkör kialakítására, hogy a gátlásos tanulók feloldódjanak. Lehetőséget kell adni a javításra. A gyerekeket önértékelésre kell megtanítani. Értékelhető szóban és érdemjeggyel.
- **írásbeli:**
  - írásbeli felelet: kisdolgozat, szódolgozat, tollbamondás, gyűjtőmunka, stb.
  - témazáró dolgozat: feladatait a szaktanár állítja össze, vagy központi feladatot használ.

Indokolt esetben a szaktanár eltekinthet a témazáró dolgozatok megíratásától és az ismeretek ellenőrzésének más módját is választhatja.

- **egyéb**
  - órai gyűjtőmunka
  - versenyen való részvétel, kiselőadás, stb.
  - amennyiben a tanuló valamilyen oknál fogva osztályozó vizsga letételére kötelezett, ott kell bizonyítania a követelményeknek való megfelelést.

Az értékelés formái:

Diagnosztikus mérés: célja: helyzetfelmérés, a tanulók előzetes ismereteinek felmérése az adott témában. (pl.: év eleji mérés, témazáró előtti mérés)

Formatív mérés: célja: visszajelzést ad a pedagógusnak, tanulónak arról, hogy az adott tananyagból mennyit és hogyan sajátított el. Az értékelés a tanulási folyamat közben történik. (pl.: röpdolgozat, feladatlap ...)

Szummatív mérés: célja: egy-egy tanulási szakasz lezárásaként minősíti a tanuló tudását. (témazáró dolgozat)

Az iskolai dolgozatok/számonkérés szabályai

Az év eleji felmérések tájékoztató jellegűek, diagnosztikus jellegük miatt érdemjeggyel nem, csak százalékosan értékelhetőek.

- A tanév folyamán egy-egy óra anyaga szóbeli vagy írásbeli (röpdolgozat) felelettel számon kérhető.
- Nagyobb tematikus egységek lezárása témazáró dolgozattal történik, melyből egy tanítási napon csak kettő íratható, előzetes egyeztetés alapján. A témazáró dolgozat érdemjegyet kettős szorzóval számoljuk.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű tanulók számonkérése az érvényes szakértői véleményben foglaltak alapján történik.
- A számonkérés egyéb módjai/lehetőségei: órai egyéni és csoportmunka, szorgalmi feladat, gyűjtőmunka, kiselőadás, stb.

Intézményünk az alábbi mérések kapcsán érintett:

Feladat	Cél évfolyam
alapkészségek fejlődését vizsgáló Difer-mérés	1. évfolyam
szociometriai vizsgálat	1-8. évfolyam
pályaorientáció	7. évfolyam
digitális országos mérés: matematika szövegértés	4., 6. és 8. évfolyam
idegen nyelv természettudomány	6. és 8. évfolyam

Tanulóink minimálisan tantárgyanként havi egy osztályzatot kapnak.

Mind a szóbeli, mind az írásbeli felelet követelményeit, értékelésünk szempontjait előre ismertetjük.

A témazáró dolgozatok értékelése: (javaslat)

91% - 100%	5	(jeles)
76% - 90%	4	(jó)
51% - 75%	3	(közepes)
34% - 50%	2	(elégséges)
0% - 33%	1	(elégtelen)

A témazárók értékelése legkésőbb egy héttel a megíratásuk után történik, amit a szaktanár pontosan megnevezve ír az e-naplóba.

Külön ügyelünk, hogy a bukásra álló, illetve sokat rontott tanulónak az adott félév utolsó két hónapjában több lehetősége legyen a javításra. Erről a szülőt tájékoztatjuk, ami a szaktanár elsődleges feladata, illetve az osztályfőnöké.

A tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményéért a tanuló dicséretet kaphat. (Kitűnő minősítés a tanév végén.) Az a tanuló, aki tanév végén öt vagy annál több tantárgyból tantárgyi dicséretet, kitűnő minősítést kapott nevelőtestületi dicséretben részesül, amely a naplóba, törzslapra és a bizonyítvány jegyzet rovatába is bekerül,

Amennyiben a tanuló 2-8. tanévben legfeljebb három tantárgyból elégtelen minősítést szerez, úgy a következő tanév megkezdése előtt (augusztusban) javítóvizsgát tehet.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi osztályzat megállapításához, ha:

- az igazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, és nincs elegendő tantárgyi jegye
- az igazgató engedélyezte, hogy a tanuló egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírt időnél rövidebb idő alatt teljesítse.

Tanulmányok alatti vizsgák követelményeit évfolyamonként és tantárgyanként az érintett szaktanárok fogalmazzák meg, és továbbítják a vezetőség felé, akik írásban tájékoztatják a szülőt meghatározott idővel a vizsgák előtt.

A vizsgák rendjét az SZMSZ tartalmazza.

Tanulók értékelése félévkor és évvégén:

Első évfolyamon és második évfolyam első félévében a szülők elé a tanulók minősítése pontértékkel, százalékkal, írásbeli szöveges értékeléssel, szóbeli tájékoztatással történik.

2. évfolyam második félévében és 3-8. évfolyamon év közben félévente a heti tantárgyi óraszám plusz egy, de minimum 3 érdemjeggyel minősítjük a tanulók teljesítményét annak érdekében, hogy a szülők felé folyamatos, rendszeres legyen a visszajelzés.

Az első évfolyamon félévkor és évvégén, második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell a tanuló teljesítményt értékelni.

Az első évfolyamosokra vonatkozó további szabályozásokat a „**A magasabb évfolyamba lépés feltételei**” című fejezet tartalmazza.

Második évfolyam végén és felsőbb évfolyamokon félévkor (1;2;3;4;5), év végén (elégtelen, elégséges, közepes, jó, jeles vagy kitűnő) érdemjeggyel, történik a tanuló értékelése.

4. évfolyamon idegen nyelvből félévkor szóveges minősítést kap a tanuló.

Etika/hit- és erkölcstan: minden évfolyamon félévkor és év végén „részt vett” minősítést adunk.

Az osztályzat összefoglaló képet ad a tanuló összteljesítményéről a tanterv által előírt törzsanagra vonatkozó követelmények tükrében. A 2. évfolyam végén és a 3-8. évfolyamon a félévi és év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni. A témazáró osztályzatok nyomatékosan számítanak.

Tantárgyi osztályzatok:

kitűnő: a jelesnél jelzett követelmények teljesítésén túl jelentős az ismeretanyaga a kiegészítő anyagból. Érdemjegyei évközben ötösök, azaz alkalmazni képes tudása van.

jeles (5): ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes, pontosan szabatosan fogalmaz, tud önállóan összefüggően beszélni. Kérdéseit bátran megfogalmazza.

jó (4): ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, a megtanultakat kisebb hibákkal tudja alkalmazni.

közepes (3): tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, többször szorul javításra, kiegészítésre. Ismeretei felszínesek. Önállóan beszélni, dolgozni kevésbé tud. Segítséggel képes megoldani önálló feladatát.

elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egy szavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért, gyakorlatban képtelen az önálló munkavégzésre.

elégtelen (1): ha tantervi követelményeknek a nevelő útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimum szintet sem éri el tudása, teljesítménye.

Differenciálás: A szakértői véleménnyel rendelkező tanulók (szóbeliség előnyben részesítése)

- magyarból a szövegalkotást igénylő feladatot (önálló fogalmazás) szóban oldhatják meg;
- hosszabb időt kérhetnek a feladatlap megoldására egyéni segítségnyújtást kaphatnak a feladatok értelmezéséhez és a szöveg olvasásához • az értékelés problémájuk figyelembe vételével történik.

8. Az otthoni /napközis/ tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai:

- a) A házi feladatnak a tanulók/egy átlagos képességű tanuló életkori sajátosságainak, terhelhetőségének kell megfelelnie.
- b) A tantárgyankénti házi feladat időtartama átlagosan a napi 20-30 percet ne haladja meg. A hosszabb felkészülést/elvégzést igénylő feladatokra hosszabb időt kell biztosítani, melyet a tanító/szaktanár határoz meg.
- c) A feladatnak mindig az órai anyaghoz kell kapcsolódnia, pontosan megjelölve az elvégzéséhez szükséges paramétereket.
- d) A házi feladatot a következő órán ellenőrizni kell.
- e) A hétvégére, hosszabb szünetekre adott házi feladatok mennyisége tantárgyanként ne haladja meg a naponta kijelölt házi feladatok mennyiségét, időtartamát.
- f) Iskolaotthonos osztályokban az elvégzendő „házi feladat”/önálló munka az önálló tanulás kereteibe kell, hogy beleférjen. Házi feladat az olvasás gyakorlásának kivételével csak a hétvégére adható fel a fentebb meghatározott paraméterek figyelembe vételével.
- g) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű tanulók házi feladatainak kijelölése az érvényes szakértői véleményben foglaltak alapján történik.
- h) A tehetséges tanulók szorgalmi feladatokkal való ellátása.

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket a házirend rögzíti.

9. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

- A továbblépésről szóló döntésnél a tanuló egész éves teljesítménye a mérvadó. A teljesítményt a szaktanár érdemjeggyel értékeli. Vitás esetben a nevelőtestület döntését kell kikérni
- A tanulók értékelésénél figyelembe kell venni: az órai aktivitást, írásbeli, szóbeli produktumát, versenyen való részvételét

- A magasabb évfolyamba lépés alapfeltétele a minimum követelmények elsajátítása
- A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette
  - Ha első évfolyamon a tanuló nem teljesítette az első évfolyam tantervi követelményeit, az évfolyamot meg kell ismételnie, nem kell hozzá szülői beleegyezés, és számára bizonyítványt kell kiállítani, a megfelelő záradékkal.
  - Az első évfolyamot abban az esetben lehet megismételni, ha a tanuló sikeresen teljesítette az első évfolyam követelményeit, de a szülő az évfolyam megismétlését kéri. Ekkor a sikeresen elvégzett első évfolyam megismétlésének engedélyezését az intézmény-vezető határozatba foglalja. Ebben az esetben csak a Törzslap kerül kiállításra, bizonyítványt nem kap a tanuló.
  - Amennyiben az első évfolyamos tanuló „felzárkóztatásra szorul” szöveges minősítést kap, a tanító javaslatára a nevelőtestület egyetértésével, második évfolyamon folytathatja tanulmányait.
- A 2-8. évfolyamon minden tantárgyból minimum az *elégséges* év végi osztályzatot kell megszerezni a továbbhaladáshoz.

10. AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI

10.1. Az értelmi fogyatékos tanulók

Az értelmi fogyatékoság súlyossága, a tanulók fejlesztési szükséglete szerint a közoktatási törvény a következő csoportokat különbözteti meg:

- enyhe értelmi fogyatékos tanulók
- közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók
- „képzési kötelezett”, súlyos értelmi fogyatékos gyermekek.

A közoktatási törvény a súlyos és a legsúlyosabb harmadik csoportnak fejlesztő foglalkoztatást biztosít a tankötelezettség időtartamára, amelyet „képzési kötelezettség” formájában kell teljesíteni.

10.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

10.2.1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók az értelmi fogyatékos (mentálisan sérült) gyermekek egyik csoportját képezik. Személyiségük fejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, örökölt vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság

(mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, emellett a nem kifejezetten intellektuális területeken jelentkező eltérések.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finom motorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek egyébként változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulókat jellemző tünetek az iskoláskor előtt kevésbé feltűnőek. Oktatásuk többnyire az enyhén értelmi fogyatékos tanulók oktatására létesített általános iskolákban (tagozatokon, osztályokban) történik. Megfelelő gyógypedagógiai támogatás és kedvező szociális feltételek esetén integrált iskoláztatásuk megkísérelhető. Speciális nevelési szükségleteiknek megfelelő rendszeres gyógypedagógiai nevelés/terápia hatására fejlődésük a mentális képességek területén is számottevő lehet.

10.2.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló nevelési, oktatási szempontú jellemzői

A fogyatékossgból eredően az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál jellegzetes különbségek alakulnak ki, amelyek megmutatkoznak:

- a sérült vagy fejletlen pszichikus funkciók jellegzetes különbségét létrehozó okok sokszínűségében,
- abban, hogy az eltérés ugyan minden pszichikus funkciót (érezékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, érzelmi, akarati élet, viselkedés, magatartás, cselekvés, attitűdök stb.) érinthet, azonban ennek változatossága tanulóként és funkcióként vizsgálva igen eltérő, – a fejlődés ütemében és dinamikájában, – a fejlesztés várható eredményében.

Nem prognosztizálható biztonsággal, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló a tanulás, az ismeret elsajátítás folyamatában milyen készség, képesség szintre, milyen ismeret birtokába juttatható el.

A nevelést és oktatást meghatározó jellemzők miatt a tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulni az ismeretek tartalmának és mélységének, a tevékenységformáknak, az alkalmazott módszereknek, a tanítás szervezeti kereteinek (egyéni, csoport, osztály), valamint a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

10.2.3. Az iskolai fejlesztés szakaszai

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó közoktatási intézményben az alapfokú nevelés, oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyamig tart. További két részre tagolódik: az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó, valamint az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó szakaszra.

Az 1–4. évfolyamot felölelő szakaszban nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére. Differenciált eljárásokkal, tartalmakkal és oktatásszervezési megoldásokkal kell alkalmazkodni a tanulók között meglévő nagyobb eltérésekhez. A képességfejlesztésben hangsúlyosan jelen kell lennie a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alapozás évei különösen fontos időszakot jelentenek az enyhe értelmi fogyatékos tanulók további iskolai pályafutásában. Ezért ebben a szakaszban javasolt – a közoktatási törvény által biztosított lehetőséggel élve – egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. Például az első évfolyam tananyagának átadását két – az első két évfolyam tananyagának átadását három – tanévre tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíteti a tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie. E szakaszban nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Az alapfokú nevelés, oktatás második szakasza az 5–8. évfolyamot foglalja magába. A tanulók fejlesztése az előző pedagógiai szakasz eredményeire – elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra – épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

10.2.4. Az általános fejlesztési követelmények

A NAT általános fejlesztési követelményeiben az 1–6. évfolyamig meghatározott követelmények az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára az iskolai képzés végére célul tűzhetők. A 7–8. évfolyam számára meghatározott általános fejlesztési követelmények beépítése a helyi tantervbe az adott tanulócsoport fejlesztési lehetőségeinek függvényében történhet, tanulónként is változhat.

10.2.5. Az integrált keretek közt nevelt enyhe értelmi fogyatékos tanuló fejlesztése

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a fejlesztési területek megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, az egyéni tanulási módok feltárása és biztosítása. Felkészítése a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából kiemelten fontos, egész életen át tartó tanulásra.

A kulcskompetenciák fejlesztésének biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából.

Az integrált tanulók az adott évfolyam sajátos nevelési igényeinek megfelelő tankönyveiből tanulnak. Követelményrendszerük is eltérő.

10.2.6. A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja az értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja, a fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentése.

A gyógypedagógus, – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – készíti el a fejlesztési tervet, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutakozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység során azt kell vizsgálni, hogy a gyógypedagógiai nevelés, a terápiás eljárás és eszközrendszer miként tud vagy tudott hozzájárulni a pszichikai, a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

10.2.7. A NAT differenciált alkalmazása az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai nevelésében, oktatásában

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat

a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;

A helyi tantervben az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs órák helyi tantervi tanóráként szerepelnek.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében új elemként jelentkeznek a belépő tevékenységformák megfogalmazása valamennyi tantárgyban. Ezek jelzések arra vonatkozóan, hogy milyen tanulási szituációkat, helyzeteket kell létrehozni a kívánt fejlődés eléréséhez, a különböző képességcsoportok kialakításához, korrigálásához.

A követelmény egy-egy tantárgyra vonatkozóan orientáló elvárást tartalmaz, jelezve, hogy milyen alapokra van szüksége a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Az iskolánkba integrált enyhe értelmi fogyatékos tanulók óraszámát mindenkor megegyezik az adott évfolyam többségi óraszámával. Részükre magasabb óraszámokban tudunk biztosítani habilitációs/ rehabilitációs foglalkozásokat.

IV. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

A pedagógiai programban található helyi tanterv 2020. szeptember 1. napjától az 1. és 5. évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben került bevezetésre.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program
módosítására:

- 1) az iskola igazgatója
- 2) a nevelőtestület bármely tagja;
- 3) a nevelők szakmai munkaközösségei;
- 4) az intézményi tanács;
- 5) az iskola fenntartója tehet javaslatot.
- 6) A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az intézményi tanács
- 7) szülői, illetve diákönkormányzati képviselői útján az intézményi tanácsnak javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követően kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola honlapján;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola intézményvezetőnél;
- a tagintézményvezetőnél
- az intézményvezető-helyettesnél

V.LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Mindszenti Általános Iskola módosított Pedagógiai Programját a Nevelőtestület elfogadta.

**Kormányné Takács Orsolya
igazgató**

A Mindszenti Általános Iskola módosított Pedagógiai Programját a Szülői Munkaközösség véleményezte.

Bereczki Szilvia, Losonczy Ágnes

SZMK elnök

A Mindszenti Általános Iskola módosított Pedagógiai Programját a Diákönkormányzat véleményezte.

Szunyiné Marton Edit Zsuzsanna, Papp Beáta Katalin

DÖK patronáló pedagógusok

A Mindszenti Általános Iskola módosított Pedagógiai Programját az Intézményi Tanács véleményezte.

**Csernákné Kiss Ildikó
Intézményi Tanács elnöke**